

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu
Jindřichův Hradec

Katedra managementu veřejného sektoru

Bakalářská práce

Pavla Kolářová

2007

**Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta managementu
Jindřichův Hradec**

Katedra managementu veřejného sektoru

**Vybraný sociální problém ve městě
Jindřichův Hradec.**

Vypracovala:

Pavla Kolářová

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jaroslava Sedláková, Ph.D.

Jindřichův Hradec, červenec 2007

Vysoká škola ekonomická v Praze
Jarošovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro akademický rok 2006/2007

Název práce: Vybraný sociální problém ve městě J.Hradec.

Zadání práce: Práce formou ankety vytipuje sociální problém ve městě Jindřichův Hradec, zmapuje aktivity sociální politiky ve městě na různých úrovních sociální správy, analyzuje současný stav a navrhne možná zlepšení.

Jméno studenta: Pavla Kolářová

Ročník: 2.

Obor: MANAGEMENT

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslava Sedláková, Ph.D.

Katedra: Katedra managementu veřejného sektoru

Termín zadání: 23.6.2006

Termín odevzdání: Dle vyhlášky o průběhu státních závěrečných zkoušek v ak. roce 2006/2007

V Jindřichově Hradci 23.6.2006

Ing. Vladimír Příbyl

proděkan pro pedagogickou činnost

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
„Vybraný sociální problém ve městě Jindřichův Hradec“
jsem vypracovala samostatně.

Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály, ze kterých jsem čerpala,
uvádím v přiloženém seznamu literatury

Jindřichův Hradec, červenec 2007

podpis studenta

Anotace

Vybraný sociální problém ve městě Jindřichův Hradec.

Cílem práce je formou ankety vytipovat sociální problém ve městě Jindřichův Hradec, zmapuje aktivity sociální politiky ve městě na různých úrovních sociální správy, analyzuje současný stav a navrhne možná zlepšení.

červenec 2007

Poděkování

Za cenné rady a náměty
bych chtěla poděkovat

Mgr. Jaroslavě Sedlákové, Ph.D.

z Vysoké školy ekonomické v Praze,
Fakulty managementu v Jindřichově Hradci,

Bc. Ivaně Vlasákové a Ing. Jiřině Kadlecové za věnovaný čas
a poskytnutí potřebných informací.

Obsah

Úvod	1
1 Teoretická část	3
1.1 Sociální politika.....	3
1.1.1 Místo sociální politiky ve společenském systému.....	3
1.1.2 Pojetí sociální politiky	3
1.1.3 Základní principy sociální politiky	4
1.1.4 Cíle sociální politiky.....	4
1.1.5 Objekty a subjekty sociální politiky	5
1.1.6 Sociální problémy	5
1.2 Chudoba a sociální vyloučení	7
1.2.1 Chudoba a problém chudoby	7
1.2.2 Nejčastější příčiny chudoby	7
1.2.3 Sociální vyloučení	8
1.2.4 Skupiny obyvatel ohrožené sociálním vyloučením v české společnosti.....	9
1.2.5 Izolovaní jedinci	10
1.3 Bezdomovectví.....	11
1.3.1 Bezdomovec.....	11
1.3.2 Bezdomovectví	11
1.3.3 Projekt Strategie sociální inkluze	14
1.3.4 Národní akční plán sociálního začleňování.....	14
1.3.5 Národní akční plán sociálního začleňování 2006 – 2008	15
1.4 Legislativa a bezdomovectví.....	16
1.4.1 Zákon o sociálních službách – Zákon č. 108/2006 Sb.....	16
1.4.2 Zákon o pomoci v hmotné nouzi – Zákon č. 111/2006 Sb.	18
1.4.3 Zákon o sociálním zabezpečení – Zákon 100/1988 Sb.....	19
2 Analytická (praktická) část	21
2.1 Socio-demografická charakteristika správního obvodu Jindřichův Hradec.....	21

2.1.1	Historie a současnost města Jindřichův Hradec	22
2.2	Sociální problémy ve městě Jindřichův Hradec - anketa	30
2.2.1	Metodologie	30
2.2.2	Vyhodnocení ankety	31
2.2.3	Shrnutí vyhodnocení ankety	43
2.3	Problém bezdomovectví ve městě Jindřichův Hradec	44
2.4	Návrhová část	52
2.4.1	Návrhy možných řešení problému bezdomovectví	52
Závěr	55
Seznam literatury	58
Seznam tabulek	60
Seznam obrázků	61
Seznam grafů	62
Přílohy	63

Úvod

Náplní této bakalářské práce je prostřednictvím ankety vytipovat sociální problém ve městě Jindřichův Hradec. Jelikož sociální problémy řeší sociální politika, je nutno se v práci nejprve zaměřit na její význam pro společnost.

Sociální politika je vnímána jako součást společenského systému jako celku. Morální a názorové klima společnosti je utvářeno právě sociální politikou. Jak už bylo řečeno, sociální politika řeší mnoho sociálních problémů, mezi které můžeme zařadit např. nezaměstnanost, kriminalita, problematika tělesně či mentálně postižených, rasismus, šikana či problematika drog. V neposlední řadě sociální politika řeší problematiku sociálního vyloučení, problematiku bezdomovectví. Na tento problém se zaměřím v této bakalářské práci.

V první části této práce se zaměřím na problematiku bezdomovectví z hlediska teoretického. Jak už bylo zmíněno, je nutné nejprve objasnit význam sociální politiky, jelikož ta je základem pro řešení tohoto problému.

Chudoba a sociální vyloučení blízce korespondují s problémem bezdomovectví. Proto bude i pro tyto dva pojmy vymezen prostor pro jejich objasnění a naznačení, že chudoba může být často první příčina toho, že se z občanů stanou lidé bez přístřeší.

Bezdomovectví je sociální problém, který je řešen jak legislativou, státní správou, tak mnoha neziskovými organizacemi.

Cílem bakalářské práce je vytipovat sociální problém ve městě Jindřichův Hradec. Anketa byla sestavena tak, aby občané města mohli mít možnost vyslovit svůj názor k jednotlivým sociálním problémům bez ohledu na věk, pohlaví či stupeň dosaženého vzdělání. Vyhodnocení jednotlivých otázek naznačí, který sociální problém má na občany města větší vliv.

Jelikož řešený problém se týká pouze města Jindřichův Hradec, je nutné věnovat prostor pro základní charakteristiku města. Jindřichův Hradec má bohatou historii, proto v charakteristice nemohou chybět základní historická data, více je však věnováno současnému stavu, hlavně obyvatelstvo, kterého se problematika bezdomovectví týká nejvíce.

Nejdůležitější částí bakalářské práce je zhodnocení situace problematiky bezdomovectví ve městě Jindřichův Hradec. Pokusím se zmapovat aktivity sociální politiky v obci na různých úrovních sociální správy. Analýzou problematiky bezdomovectví se pokusím zmapovat současný stav.

Poslední částí této práce je část návrhová. V této části práce budu vycházet z informací, které jsem získala při hledání odpovědí na otázky, prostřednictvím kterých jsem se snažila zmapovat současný stav bezdomovectví na území města Jindřichův Hradec. Návrhy

možných řešení se pokusím zhodnotit ze všech možných hledisek, tj. zda by měly pozitivní či negativní dopady na budoucí vývoj města.

1 Teoretická část

1.1 Sociální politika

1.1.1 Místo sociální politiky ve společenském systému

Abychom správně pochopili, kde má sociální politika své místo ve společenském systému, musíme se stručně a přibližně naznačit význam sociální politiky.

„Velmi obecně a přibližně lze říci, že sociální politika je politikou, která se primárně orientuje k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, k rozvoji jeho osobnosti a kvality života.“¹

Ve vyspělých zemích je sociální politika vnímána jako součást určitého společenského celku. Ve společnosti se lidský faktor a tedy i sociální politika účastní na vytváření jak morálního, tak i názorového klimatu společnosti.

„Sociální politika v moderní společnosti je její integrální součástí, koncentruje se k rozvoji sociální sféry a hledá odpovědi na zcela specifické otázky, na něž nereagují a neodpovídají ostatní sféry života společnosti.“²

Přestože se s termínem „Sociální politika“ setkáváme v běžném životě velmi často, odpověď na otázku, co je sociální politika, je velmi těžká, ačkoli se předpokládá, že tomuto termínu je obecně rozuměno. „Sociální politika není jednoznačně definičně vymezena, ba ani není jednoznačně vymežitelná.“³ Pochopení tohoto termínu může být odlišné, což je zapříčiněno například různou interpretací adjektiva „sociální“, se kterým pracuje mnoho vědních oborů jako sociologie či právo.

1.1.2 Pojetí sociální politiky

„Sociální politiku je nutno vnímat jako celek, jako určitý systém s četnými vnitřními komplikovanými vazbami i s vazbami na ostatní prvky společenského systému.“⁴ Sociální politika se úzce váže na vlastní společenské okolí a je specifická v každé zemi a době. Nesmí se opomenout ani vlastní a určité společné znaky.

¹ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 17. ISBN 80-7357-050-5

² Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 19. ISBN 80-7357-050-5

³ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 19. ISBN 80-7357-050-5

⁴ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 20. ISBN 80-7357-050-5

1.1.3 Základní principy sociální politiky

Sociální politika musí při snaze o ovlivňování sociálního systému respektovat základní principy, ke kterým patří:

- sociální spravedlnost – „sociální spravedlnost lze vymezit pravidly, podle nichž jsou ve společnosti rozdělovány příjmy a bohatství a také životní příležitosti a předpoklady (např. vzdělávat se, uplatnit se na trhu práce atd.) mezi jednotlivé občany, případně sociální skupiny.“⁵
- sociální solidarita – tento princip vyjadřuje myšlenku, že mezi lidmi je nutnost existence vzájemné podpory a harmonie, jelikož každý jedinec je ve svém životě v mnoha okamžicích závislý či odkázaný na druhém, či na celé společnosti jako celku.
- subsidiarita (latinsky „subsidium“ – poskytování pomoci) – tento princip je založen na spojení osobní odpovědnosti a solidarity, přistupuje ke každému jedinci jako k individu, který má jedinečné vlastnosti či schopnosti, které využívá ke své sociální ochraně i ochraně svých blízkých, tedy má vůči sobě a bližním určitou odpovědnost. Jedinec je však součástí nějakého celku či seskupení, která musí být mezi sebou navzájem solidární. Princip subsidiarity zaujímá postoj k poskytování pomoci: jedinec si nejprve musí pomoci sám, není-li schopen, je nucen obrátit se na rodinu, následně na jiná společenství. Nedocílí-li pomoci ani u nich, nastupuje stát.
- participace – princip podílení se na společenském životě, tedy i sociální politice. Každý jedinec by měl mít možnost podílet se na rozhodnutích či procesech, která ovlivňují jejich život.

1.1.4 Cíle sociální politiky

V sociální politice, která je brána jako systém, jde neustále o soustavu cílů, kterými je dosahován obecný cíl. Jeho formulace je zdokonalování životních podmínek lidí a rozvoj osobnosti člověka. Obecný cíl je dlouhodobý a jeho kvalita se mění v průběhu jeho vývojových stadií.

⁵ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 28. ISBN 80-7357-050-5

1.1.5 Objekty a subjekty sociální politiky

objekty

Jako objekty sociální politiky označujeme obyvatele dané země jako jednotlivce či určité sociální skupiny. „Objekty sociální politiky jsou ti, kterým jsou opatření sociální politiky určena, na než jsou orientována.“⁶

subjekty

„Subjekty jsou ti, kdo mají zájem, vůli, schopnosti, předpoklady, možnosti a prostředky k určité sociální činnosti či chování a kdo takové činnosti a chování může iniciovat a naplňovat.“⁷

mezi subjekty sociální politiky zařazujeme :

- stát a jeho orgány
- zaměstnavatele a firmy
- zaměstnavatelské, zaměstnanecké a odborové orgány
- regiony, místní komunity, obce, jejich orgány a instituce; občanské organizace a iniciativy
- církve
- občany, rodiny, domácnosti

1.1.6 Sociální problémy

Vymezení sociálního problému⁸:

- „dotýká se života významného počtu příslušníků daného společenství, i když některých více a/nebo přímo a jiných méně a/nebo nepřímo, a je jimi také takto vnímán“
- „nelze jej „vyřešit“ snadno a rychle (někdy je třeba se s ním tak či onak potýkat stále)“
- „k jeho řešení lze přistupovat různými způsoby a není vždy předem jasné, který z nich je lepší či horší než jiný“

⁶ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 48. ISBN 80-7357-050-5

⁷ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 48. ISBN 80-7357-050-5

⁸ *Veřejná politika jako sociální praxe. Sociální problémy. Veřejné zájmy*. [online]. [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <http://www.martinpotucek.cz/vp/02_vp.pdf>

Sociální politika řeší mnoho sociálních problémů, mezi které můžeme zařadit např.:

- a) nezaměstnanost
- b) kriminalita
- c) problematika drog
- d) rasismus, šikana
- e) problematika seniorů
- f) problematika bezdomovců
- g) problematika fyzicky a mentálně postižených
- h) atd.

1.2 Chudoba a sociální vyloučení

1.2.1 Chudoba a problém chudoby

„Problém chudoby provází a zužuje lidskou existenci prakticky od jejího vzniku. Jde o jev přítomný i v současné době jak v rozvojovém světě, tak i v zemích, které se dnes řadí mezi špičku nejvyspělejších zemí naší planety.“⁹

Chudoba je v mnoha zemích řešena prostřednictvím systému různých dávek, služeb a podpor, financovaných rozsáhlou redistribucí, kterou organizuje stát. V současné době je chudoba velkým sociálněekonomickým dilematem. Týká se míry sociální nerovnosti a dlouhodobé ekonomické prosperity. Je nutné si uvědomit, do jaké míry a jakými nástroji by se mělo působit, aby docházelo ke zmírňování nerovností s cílem zajistit všem lidem důstojný minimální životní standard.

Výklad termínu chudoba je různá, což je zapříčiněno subjektivním prožíváním chudoby a každý občan, kterého se chudoba týká, ji vnímá odlišně. Dochází tedy k rozmanité interpretaci chudoby. Aby mohla společnost volit sociálně politická opatření, která budou problematiku chudoby řešit, musí si uvědomit, jak chudí občané žijí.

„Chudoba je spojována s hmotnou nouzí, deprivací, s vyloučením jedinců či určitých sociálních skupin od materiálních zdrojů.“¹⁰

1.2.2 Nejčastější příčiny chudoby¹¹

Tři hlavní skupiny důvodů:

1. rozdíly spočívající v množství vlastněného majetku
2. nízké výdělky, které plynou ze zaměstnání
3. nezaměstnanost

Výše výdělku je ovlivněna mnoha faktory, mezi které patří dosažená úroveň vzdělání, kvalifikace, schopnost získávat a osvojovat si nové poznatky v oboru apod. Chudoba je také ovlivněna množstvím majetku, který jedinec vlastní. Lidé mají z vlastněného majetku vlastnický důchod, chudí lidé, u kterých se často vyskytuje neexistence majetku či bohatství, takovýto důchod nemají. Chudobu dále zapříčiňuje nezaměstnanost, jelikož nezaměstnanost omezuje příjem peněz na hlavu, což může mít za následek snížení životní úrovně.

⁹ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 104. ISBN 80-7357-050-5

¹⁰ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 107. ISBN 80-7357-050-5

¹¹ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 111. ISBN 80-7357-050-5

1.2.3 Sociální vyloučení

„Mezi konceptem chudoby a konceptem sociálního vyloučení je jisté napětí. Každý z těchto konceptů odpovídá odlišné reakci společnosti na situaci v sociálním prostoru a zároveň tento prostor jinak konstruuje.“¹²

Sociální vyloučení značí nerovnost jednotlivých občanů či celých kolektivů při jejich participování na životě společnosti. Tato nerovnost způsobuje nedostatek příležitostí pro každého, který se chce účastnit na společenském životě. Následně nastává jejich izolace a odtržení od společnosti.

„Jádrem konceptu sociální exkluze je dnes fakt, že se vyloučení jedinci ale i celé vyloučené sociální kolektivity nepodílejí stejnou měrou jako ostatní na (hmotných i nehmotných) zdrojích společnosti a na jejich distribuci či redistribuci, což – a to je podstatné – vede k jejich chudobě a sociální či kulturní izolaci.“¹³

Jedná se o proces, který vyčleňuje jedince i sociálních skupiny z organizací či komunit, ze kterých se společnost skládá, a zbavuje tyto občany práv a povinností, která se pojí se členstvím v nich.

Mezi pět základních zdrojů společnosti, ke kterým je v případě sociálního vyloučení jednotlivcům či kolektivům znemožněn rovný přístup, patří zaměstnání, bydlení, sociální ochrana, zdravotní péče a vzdělání.

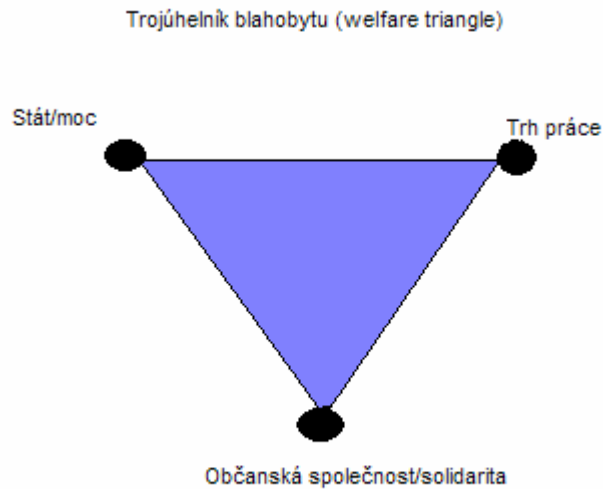
Souvislost mezi sociální exkluzí a chudobou být může, ale nemusí. Někdo může být chudý, ale sociální vyloučení se ho týkat nemusí. V případě ohrožených skupin obyvatelstva však můžeme konstatovat, že tito občané mají zkušenosti s obojím.

Pod pojmem *sociální integrace* se rozumí proces začleňování jednotlivců či skupin obyvatelstva do společenského života, přičemž vycházíme z welfare triangle, tedy tzv. trojúhelníku blahobytu, jehož neoddělitelnou součástí jsou tři body: občanská společnost (tj. rodina či dobrovolné nestátní organizace), tržní hospodářství (trh práce) a stát (legislativa).

¹² Chudoba, marginalizace, sociální vyloučení. [online]. [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/upl/archiv/files/376_285MARES.pdf>

¹³ Chudoba, marginalizace, sociální vyloučení. [online]. [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/upl/archiv/files/376_285MARES.pdf>

Obrázek č. 1: Trojúhelník blahobytu (diagram)¹⁴

1.2.4 Skupiny obyvatel ohrožené sociálním vyloučením v české společnosti

Pokud jednotlivci či skupiny obyvatel mají alespoň k jedné ze tří ucelených integračních rovin oslabenou vazbu, jsou ohroženi sociálním vyloučením. Obdobně jako v celé Evropě jsou v české společnosti sociální exkluzí ohroženy stejné skupiny obyvatelstva. Mezi tyto skupiny patří:¹⁵

- etnické menšiny
- zdravotně postižení
- migranti
- jedinci izolovaní

Dále sem např. patří :

- senioři
- matky s dětmi

¹⁴ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 125. ISBN 80-7357-050-5

¹⁵ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 126. ISBN 80-7357-050-5

1.2.5 Izolovaní jedinci

„Izolovaní jedinci jsou lidé, kteří nedovedou nebo nemohou uchopit svůj vlastní život do svých rukou a nést za něj svoji individuální odpovědnost a jejichž často lehce ovlivnitelná osobnost je zneužita k tomu, že skončí bez materiálních prostředků a dokonce někdy i bez přístřeší.“¹⁶ Mnoho těchto jedinců je oslabeno kombinací znaků, jako jsou např. mentální či tělesné oslabení, oslabení nízkým vzděláním, věkem, sociálním původem. Tito lidé také mohou trpět nedostatkem rodinného zázemí či neschopností navázat mezilidské vztahy.

Do rizikové skupiny lidí, kteří nedokážou zvládnout a nést tíhu vlastní odpovědnosti za svůj život, patří například mladí lidé, kteří dovršením plnoletosti opouštějí dětské domovy, alkoholici, drogově závislí či propuštění vězni.

Problémy, které vedou k izolaci těchto lidí, mají často souvislost s jejich minulostí. Velmi často jsou těmito důvody např. ztížené dětství (týrání), nemoc či ztráta blízké osoby, osamělost, vzdor vůči rodičům, chudoba, ztráta zaměstnání apod. Tito jedinci jsou ohledně pomoci v jejich tíživé situaci odkázáni na stát v podobě sociálních dávek či na občanské společnosti např. humanitární organizace.

¹⁶ Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 127. ISBN 80-7357-050-5

1.3 Bezdomovectví

1.3.1 Bezdomovec

Termínem **bezdomovec** je označována osoba, která nemá domov nebo možnost, aby mohla dlouhodobě využívat nějaké přístřeší.

Termínem bezdomovec je označována osoba, která nemá státní občanství žádného státu.

Bezdomovci jsou lidé bez vlastního obydlí, prostoru či místa, kde by měli své soukromí, své zázemí. Z tohoto důvodu jsou odkázáni na užívání či obydlování veřejně přístupného prostoru, jako např. nonstop podniky, opuštěné vagóny, zastávky, opuštěné budovy, pod mostem, skalní převisy, provizorně vytvořené přístřešky v přírodě, lavičky v parku, v teplovodních kanálech apod.

Definice v občanském právním řádu¹⁷

„Podle českého právního řádu jde o osobu bez státního občanství. V obvyklém užití jde o osobu, která nemá vlastní domov, či si jej nenajímá, nebo nežije v takovém obydlí u osoby důvěrně blízké, či tento domov nemůže, nebo z vážných důvodů nechce užívat a nebo takový domov užívá protiprávně. Domov v této definici chápeme obecně jako místo, kam jeho uživatel může de-iure jinému člověku zakázat, nebo umožnit přístup. Podle zákona jde o osoby ohrožené sociálním vyloučením a státem zajišťovanou péči jako o „osoby bez přístřeší“ vymezuje zákon o pomoci v hmotné nouzi (resp. § 2, odst. 6 zákona 111/2006 Sb.) a zákon o sociálních službách (resp. § 92, pís. b) zákona 108/2006 Sb.).“

1.3.2 Bezdomovectví

„Termín **bezdomovectví** pak označuje způsob života této osoby a existenci tohoto jevu. Bezdomovectví je nejvíc patrné v bohatých velkých městech a většinou je spolu s dalšími negativními faktory, doprovázeno sociální izolovaností a psychickým i fyzickým strádáním.“¹⁸

¹⁷ *Definice v občanském právním řádu* [online]. c2007. [cit. 2007-03-22]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectv%C3%AD>>

¹⁸ *Bezdomovectví* [online]. c2007. [cit. 2007-03-22]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectv%C3%AD>>

Příčiny bezdomovectví

Problém bezdomovectví se týká nejvíce velkých měst, mohlo by se říci, že jde o tzv. „problém chudoby uvnitř bohatství“. „Mezi objektivní, nebo strukturální příčiny bezdomovectví řadíme nezaměstnanost, nebo nezaměstnatelnost, nekonkurenceschopnost na trhu práce, absence finančně dostupného bydlení. Subjektivními, vnitřními příčinami mohou být např. domácí násilí, psychiatrická diagnóza (často alkoholismus, toxikomanie, psychotická onemocnění, nebo hraniční poruchy osobnosti), nebo porucha chování (emoční labilita).“¹⁹ Často dochází u těchto dvou skupin příčin – objektivních a subjektivních – k propojení. V mnoha případech dochází k připojení dalších příčin, bránící bezdomovcům k opětovnému návratu k obyčejnému životu.

Typy bezdomovectví²⁰

Zjevné

„Mezi zjevné bezdomovce řadíme osoby, které okázale žijí mimo standardní hranice sociálních norem a návyků, jsou to „lidé z nádraží a parků“.“

Skryté

„Mezi skryté bezdomovce řadíme lidi, kteří jako bezdomovci žijí, ale nejsme schopni to rozlišit „na první pohled“, to je valná většina lidí bez domova.“

Potenciální

„Potenciální bezdomovci, jsou lidé, kterým bezdomovectví hrozí.“

Počet bezdomovců

Každý člověk může pojmům „bezdomovec“ a „bezdomovectví“ rozumět jinak. Přestože bychom znali přesnou definici, bylo by velmi obtížné určit přesný počet těchto jedinců. Údaje o jejich počtu budou vždy jen přibližné, jelikož bezdomovectví je jevem dynamickým.

Pokud se hovoří o „pohybu bezdomovců“, můžeme chápat tento pohyb ve dvojitým smyslu²¹: „Pohybují se reálně v prostoru a čase, chodí z místa na místo a hledají způsoby uspokojení biologických a sociálních potřeb, způsob přežití. Pohybují se však také obrazně, ve společenském postavení, někdy získají práci a ubytování, jindy práci ztratí a spí venku

¹⁹ *Bezdomovectví* [online]. c2007. [cit. 2007-04-15]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectví%C3%AD>>

²⁰ *Bezdomovectví* [online]. c2007. [cit. 2007-04-15]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectví%C3%AD>>

²¹ *Národní zpráva o bezdomovectví 2006 – statistická část* [online]. c2006. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.bezdomovci.eu/index.php?sekce=submenu&idt=10&id=9&jazyk=>>>

nebo se dostanou do nemocnice či do vězení. Snaha spočítat bezdomovce pak může připomínat počítání ryb v moři.“

Uplatňování nároků a práv

V sociální oblasti je uplatňování nároků a práv převážně vázáno na místo trvalého pobytu. Dle zákona o hlášení a evidenci pobytu občanů musí být každý občan k trvalému pobytu hlášen. Pokud se však člověk z jakéhokoli důvodu nechce či nemůže zdržovat na místě svého trvalého bydliště, stává se bezdomovcem a počátek svého nového pobytu nemůže nahlásit. Lidé bez přístřeší se často stávají obětí kriminality, kdy jim mohou být odcizeny doklady, či tyto doklady sami ztratí. Uplatňování nároků a práv se touto skutečností značně omezuje, lidé nemohou žádat o práci, tedy přihlásit se jako uchazeč o zaměstnání, nemohou najít nové ubytování, jelikož nemají příjmy, nemohou hradit poplatky za vystavení nových dokladů. Pro tyto osoby není možné využít lékařské pomoci, která je hrazena ze všeobecného zdravotního pojištění. Mnozí bezdomovci však pocítují k byrokracií neskrývanou antipatii a vystavení nových osobních dokladů je pro ně zdlouhavé. V mnoha případech si ani nedokážou v takovéto situaci poradit sami.

Zdravotní péče

Všechny osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky, by měly být dle zákona o veřejném zdravotním pojištění pojištěny. Tato povinnost se tedy vztahuje i na lidi bez přístřeší. Mnozí bezdomovci však nejsou schopni si pojištění hradit a tím nastává problém, že i přes své neplacení jsou stále pojištěnci, z čehož jim ze zákona plynou práva pojištěnců. Mnohá zdravotnická zařízení nechtějí tyto lidi, kteří jsou dlužníky pojišťoven, léčit, jelikož pojišťovny odmítají hradit lékařům náklady na jejich ošetření.

1.3.3 Projekt Strategie sociální inkluze²²

„Projekt Strategie sociální inkluze bezdomovců v ČR, zahájený 1. října 2005, se snaží navrhnout komplexní strategii integrace sociálně vyloučených osob (obětí domácího násilí, obětí trestné činnosti, osob bez přístřeší, osob po výkonu trestu, osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením). Dal si za cíl zmapovat současný stav bezdomovectví, služeb poskytovaných v této problematice a ověření některých aktivit na pilotních projektech.“

Realizátorem tohoto projektu je Sdružení azylových domů v ČR, a to ve spolupráci s partnerskými organizacemi Armáda spásy, Naděje, Charita a Slezská diakonie.

Termín, kdy má být tento projekt realizován je 1.10.2005 - 30.9.2007.

Projekt dle mého názoru pomůže k řešení problematiky bezdomovectví v České republice. Počet bezdomovců v naší zemi, ale také v celé EU, nebezpečně roste. Přesný počet však nelze určit. Množství zařízení sociálních služeb se také zvyšuje, ale nestačí na pokrytí všech služeb, které lidé bez přístřeší potřebují. Zmapování současného stavu jak bezdomovců, tak poskytovaných služeb jistě pomůže ke zlepšení stávajícího stavu.

1.3.4 Národní akční plán sociálního začleňování

„Národní akční plány sociálního začleňování (NAPSI) jsou jednak národními strategiemi jednotlivých zemí v boji s chudobou a sociálním vyloučením, ale současně jedním ze základních prvků Otevřené metody koordinace, která je nyní aplikována v politikách zaměstnanosti, sociální ochrany a sociálním začleňování a v oblasti zdravotní a dlouhodobé péče.“²³

Historie

V prosinci roku 2000 přijala Evropská rada v Nice Evropský sociální program. Součástí tohoto programu je boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení a současně zde byly stanoveny společné cíle v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Na základě těchto cílů budou členské země sestavovat své Národní akční plány, které jim pomohou v boji s chudobou a sociálním vyloučením. Tyto cíle jsou:²⁴

- „usnadňovat účast na zaměstnání a přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám;“

²² *Strategie sociální inkluze bezdomovců ČR* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.bezdomovci.eu/index.php?sekce=submenu&idt=7&id=3&jazyk=>>

²³ *Národní akční plán sociálního začleňování* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/1098>>

²⁴ *Národní akční plán sociálního začleňování* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/1098>>

- „předcházet rizikům vyloučení;“
- „pomáhat nejvíce zranitelným;“
- „mobilizovat všechny relevantní orgány“

1.3.5 Národní akční plán sociálního začleňování 2006 – 2008

Členské státy EU budou v rámci Národní zprávy o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování předkládat Evropské komisi tři strategické plány, mezi které patří i NAPSÍ 2006 – 2008.

V oblasti sociálního začleňování je cílem:²⁵

- a. zajistit dostupnost zdrojů, služeb potřebných pro participaci na životě společnosti pro všechny, potlačování sociálního vyloučení, převážně extrémních forem sociálního vyloučení a boj se všemi způsoby diskriminace, které vedou k sociálnímu vyloučení;
- b. zajistit aktivní sociální začlenění pro všechny, prostřednictvím podpory participace na trhu práce a potíráním chudoby a sociálního vyloučení, konkrétně mezi nejvíce znevýhodněnými skupinami obyvatelstva;
- c. zajistit transparentní přípravu strategie a zapojení všech relevantních aktérů do její tvorby, implementace a monitorování na základě principů řádné správy věcí veřejných.

²⁵ *Národní akční plán sociálního začleňování* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <
<http://www.mpsv.cz/cs/2091>>

1.4 Legislativa a bezdomovectví

Problém bezdomovectví a sociálního vyloučení řeší několik zákonů, například Zákon o sociálních službách, Zákon o pomoci v hmotné nouzi či Zákon o sociálním zabezpečení.

Zákon o sociálních službách pojednává o pomoci všem osobám, kteří se octnou v nepříznivé sociální situaci. Tato pomoc by měla být poskytnuta prostřednictvím sociálních služeb, které zabezpečují zařízení sociálních služeb. Tato zařízení sociálních služeb jsou rovněž v tomto zákonu vymezena.

Stejnou problematiku řeší také Zákon o sociálním zabezpečení, která pojednává o péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc či jsou společensky nepřizpůsobivé.

1.4.1 Zákon o sociálních službách – Zákon č. 108/2006 Sb.²⁶

§ 1 Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci (dále jen "osoba") prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.“

(2) Tento zákon dále upravuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí, ve školách a školských zařízeních, ve zdravotnických zařízeních, ve věznicích, v zařízeních pro zajištění cizinců a v azylových zařízeních.

§ 2 Základní zásady

(1) Každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství (§ 37 odst. 2) o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.

(2) Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti,

²⁶ *Zákon o sociálních službách* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.lorm.cz/download/zakon-108-2006.doc>>

motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Zákon o sociálních službách rozlišuje tři skupiny služeb, do kterých dělí 33 druhů služeb, které jsou určeny pro různé sociální skupiny. Jedná se o skupiny:

- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence

Sociální služby, týkající se problematiky bezdomovectví, jsou zařazeny do skupiny služeb sociální prevence.

Sociální služby jsou:

- pobytové – služby poskytnuté v zařízeních sociálních služeb spojené s ubytováním
- ambulantní – služby v zařízeních sociálních služeb, za kterými osoba dochází sama či s pomocí, tyto služby nejsou spojeny s ubytováním
- terénní – služby jsou poskytovány osobám v jejich přirozeném sociálním prostředí

Zařízení, poskytující služby bezdomovcům:

- a) nízkoprahová denní centra – zde jsou poskytovány služby ambulantní či terénní
- b) noclehárny – poskytnutí služeb ambulantních v případech, kdy lidé bez přístřeší chtějí využít možnosti přenocování či hygienických služeb
- c) azylové domy – v případech, kdy se lidé ocitnou v tíživé sociální situaci, kdy ztratí ubytování, azylové domy nabízejí dočasné pobytové služby
- d) domy na půl cesty – „poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních

je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob“²⁷

V zákoně o sociálních službách není používán pojem „bezdomovec“, ale tyto osoby jsou zde označovány dvojím způsobem – „osoby bez přístřeší“ a „osoby v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení“.

Azylové domy

Sdružení azylových domů vypracovalo interaktivní databázi členských organizací SAD, která umožňuje vyhledat kontakty podle obcí, regionů a dalších parametrů.

Jako nejvýznamnější organizace, které v České republice pomáhají bezdomovcům, můžeme označit např. Armádu spásy, Charitu ČR či Naději.

1.4.2 Zákon o pomoci v hmotné nouzi – Zákon č. 111/2006 Sb.²⁸

§ 1 Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek¹⁾ fyzickým osobám (dále jen "osoba"), které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi (dále jen "dávka").

(2) Každý má nárok na sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení.

§ 2 Hmotná nouze

(2) Osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob

- a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo, nebo
- b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služby s bydlením bezprostředně spojené (dále jen "odůvodněné

²⁷ *Zákon o sociálních službách* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?cd=76&typ=r&zdroj=sb06108>>

²⁸ *Zákon o pomoci v hmotné nouzi* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06111&cd=3&typ=r>>

náklady na bydlení").

(6) Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména

- d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší

1.4.3 Zákon o sociálním zabezpečení – Zákon 100/1988 Sb.²⁹

HLAVA ŠESTÁ

Péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a o občany společensky nepřízpůsobivé

§ 90

(1) Občanům, jejichž životní potřeby nejsou zabezpečeny příjmy z výdělečné činnosti nebo jinými příjmy, popřípadě dávkami, a příslušný orgán jim nemůže zajistit vhodné zaměstnání, poskytují příslušné orgány peněžité a věcné dávky.

(2) Občanům, kteří se přechodně ocitli v mimořádně obtížných poměrech nebo kteří v nich žijí, zejména v důsledku návyků pramenících z odlišného způsobu života v minulosti, se poskytuje výchovná a poradenská péče, další služby, věcné dávky, popřípadě peněžité dávky a bezúročné půjčky, aby mohli tyto poměry překonat, pokud tak nemohou učinit vlastním přičiněním.

§ 91

(1) Příslušné státní orgány ve spolupráci s ostatními státními orgány, společenskými a jinými organizacemi poskytují péči občanům společensky nepřízpůsobeným (například občanům po skončení protialkoholního nebo protitoxikomanického léčení, po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody), jíž se sleduje řešení sociálních důsledků jejich společenské nepřízpůsobenosti. Cílem této péče je vytvářet aktivní vztah těchto občanů k práci a společnosti a napomáhat k tomu, aby vedli řádný způsob života.

²⁹ *Zákon o sociálním zabezpečení – Zákon 100/1988 Sb.* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <http://i.iinfo.cz/urs-att/p_100-88-112397468652608.htm>

(2) Společensky nepřizpůsobeným občanům se poskytuje zejména pomoc při pracovním umístění, výchovná a poradenská péče, pomoc při ubytování a ubytování v zařízeních sociální péče, věcné dávky, popřípadě peněžité dávky a bezúročné půjčky.

2 Analytická (praktická) část

2.1 Socio-demografická charakteristika správního obvodu Jindřichův Hradec

Jindřichův Hradec se rozkládá na 15° východní délky a přibližně 49° severní šířky. Rozloha města je 74,27 km². Po územní reorganizaci roku 1960 vznikl jindřichohradecký okres, který zaujímá 1944 km². „Tehdy se totiž původní okres Jindřichův Hradec rozrostl o podstatné části sousedních okresů Třeboň a Dačice“³⁰. Díky své rozloze je považován za největší okres v České republice. Jindřichův Hradec je tedy sídelním městem stejnojmenného okresu.

Jindřichův Hradec má devět místních částí města. Mezi tyto místní části patří: Buk, Děbolín, Dolní Radouň, Dolní Skrýčpov, Horní Žďár, Matná, Otín, Políkno, Radouňka.

Obrázek č. 2: Mapa města Jindřichův Hradec a jeho místních částí

³⁰ Okres Jindřichův Hradec, *S planou růží v erbu. Jindřichův Hradec*: ARC Mikulov, s.r.o.,2000. ISBN 80-86172-09-0

2.1.1 Historie a současnost města Jindřichův Hradec

Historický vývoj města

Doba vzniku Jindřichova Hradce není přesně známa, ale již před koncem 12.stol, kdy jižní Čechy získali Vítkovci, zde existovala tržní osada. Před rokem 1220 začal Jindřich, syn Vítka z Prčice, budovat nový hrad a osada v podhradí byla roku 1293 v pramenech označována jako „civitas“ – město. „Za vlády Jindřicha IV. ve druhé polovině 15. století prožívalo město a panství období rozmachu“³¹. Ve druhé polovině 16. století bylo náměstí, domy i hrad přestavěn do renesanční podoby. Černínové se stali roku 1691 poslední hradeckou vrchností.

Roku 1773 a především 1801 postihly město největší požáry, které změnilly tvář města. Díky vzniklým škodám a následné přestavbě se město mohlo začít rozšiřovat.

V roce 1848 mělo město přibližně 7 000 obyvatel a stalo se sídlem okresního úřadu. Ve druhé polovině 19. století nastal rozvoj řemesel a vznik prvních textilních továren. Ve městě byla významná spolková činnost – působily tu spolky ochotnické, hudební, studentské, osvětové či sportovní.

Rozkvět města v oblasti průmyslu nastal až roku 1887, kdy byl Jindřichův Hradec napojen na železniční trať Veselí nad Lužnicí – Jihlava.

Po druhé světové válce byl městu Jindřichův Hradec opět navrácen statut okresního města.

Současnost města

Obnovené a nové provozovny textilní lnářské výroby působily od roku 1950 pod názvem Jiholen. Postupem času se přeměnily na bavlnářské závody a od roku 1960 nesly název Jitka. Rok 2007 znamená pro tento podnik ukončení výroby. Roku 1957 zahájil svou činnost strojírenský závod Lada n.p., jehož program tvořila výroba šicích či pletacích strojů. Závod jihočeské Fruty, produkující sirupy, ovocná vína či lihoviny, byl zrekonstruován po roku 1960. Přelom 60. a 70. let znamenal pro Jindřichův Hradec vystavění velkokapacitní Jihočeské mlékárny. V současnosti převažují na Jindřichohradecku soukromé společnosti.

Textilní odvětví, které má v tomto kraji dávnou tradici, je v okrese spolu se stavebnictvím, strojírenstvím a potravinářstvím nejsilněji zastoupeným výrobním odvětvím.

³¹ *Okres Jindřichův Hradec, S planou růží v erbu. Jindřichův Hradec: ARC Mikulov, s.r.o.,2000. ISBN 80-86172-09-0*

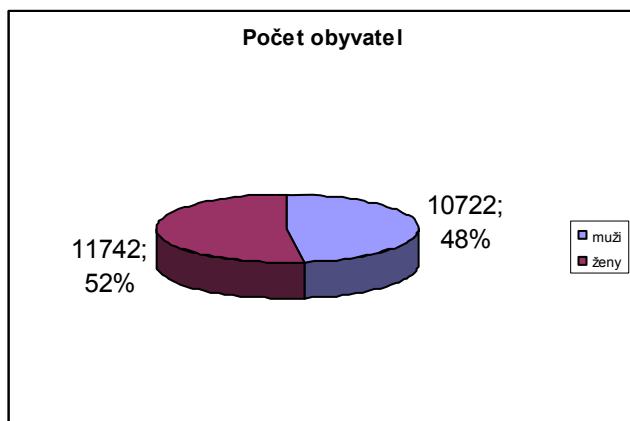
Roku 1950 bylo pro velký počet unikátních stavebních a uměleckých památek historické jádro Jindřichova Hradce vyhlášeno městskou památkovou rezervací. V současné době se město zaměřuje nejen na průmyslový rozvoj, ale velkou pozornost věnuje rozvoji cestovního a turistického ruchu a poskytování služeb. Turistům je nabízeno nejrůznější vyžití, ať kulturní v podobě galerií či mnoha památek nebo společenské v rámci divadelních představení či koncertů. Také sportovci si zde přijdou na své, jelikož město má k dispozici plovárnu či krytý plavecký bazén, upravené cyklotrasy, tenisové a volejbalové kurty. „Bohatý kulturní a společenský život doplnila další tradice (od r.1966)- mezinárodní soutěž mladých hudebníků Concertino Praga; v Jindřichově Hradci se každoročně pořádají koncerty laureátů“³².

Jindřichův Hradec je také studentským městem, jelikož vedle mateřských, základních či středních škol zde byla roku 1991 otevřena vysoká škola pod patronátem Jihočeské univerzity. Roku 1994 fakultu převzala Vysoká škola ekonomická v Praze, která zde zřídila fakultu managementu.

Obyvatelstvo

K 31.12. 2006 žilo ve městě Jindřichův Hradec 22 464 lidí. Z toho 10 722 mužů a 11 742 žen.

Graf č.1: Počet obyvatel ve městě Jindřichův Hradec do 31.12.2006

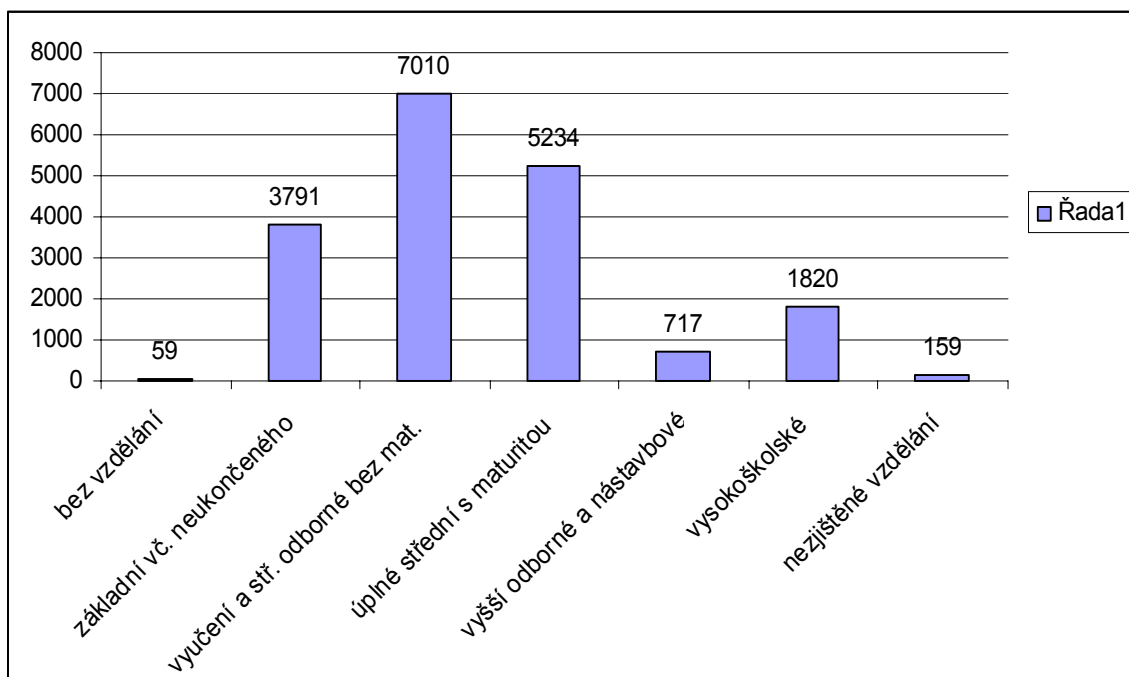
Zdroj: ČSÚ [online], [cit. 2007-07-13]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/mos?openform&:545881> >

³² *Současnost města* [online]. c2004, [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <<http://twist.jh.cz/public/mujh/cz.html>>

Vzdělanostní struktura města Jindřichův Hradec

Ze vzdělanostní struktury u obyvatelstva 15letého a staršího, jehož počet je roku 2001 uváděn jako 18 790, vyplývá, že nejpočetnější skupinu tvoří obyvatelstvo s vyučením a středním odborným vzděláním bez maturity, což je 7010 (37,3%) obyvatel. Následuje vzdělání úplné střední s maturitou (5234=27,9%), základní včetně neukončeného (3791=20,2%), vysokoškolské (1820=9,7%), vyšší odborné a nástavbové (717=3,8%) a bez vzdělání je 59 (0,3%) obyvatel. U 159 (0,8%) lidí vzdělání není zjištěné.

Graf č.2: Vzdělanostní struktura města Jindřichův Hradec roku 2001

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online], [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/545881?OpenDocument>

Národnostní složení obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec

Tabulka č.1: Národnostní složení obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec v roce 2001

		Počet obyvatel (absolutně)	Složení obyvatel (v %)
Obyvatelstvo v okrese k 1. 3. 2001 celkem		22695	100
z toho národnost	česká	21795	96,00
	moravská	54	0,24
	slezská	1	-
	slovenská	233	1,03
	romská	37	0,16
	polská	26	0,11
	německá	25	0,11
	ukrajinská	34	0,15
	vietnamská	29	0,13

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online], [cit. 2007-03-23]. Dostupné z:
<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/545881?OpenDocument>>

Data uvedená v tabulce č. 1 byla zjištěna při Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001. Nejpočetnější a nejvýznamnější národnostní menšinou jsou v obci Slováci, kteří představují jedno procento populace obce. Tento poznatek je dán historickým vývojem v celé České republice. Druhé místo zaujímá národnost moravská s 0,24%. Jako další významné menšiny sčítání ukázalo Rómy, Ukrajince a Vietnamce. O poslední dvě místa se dělí národnost polská a německá.

Pohyb obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec

Pohyb obyvatelstva se týká změn počtu obyvatel v určité lokalitě za určité období. Rozlišujeme při něm přirozený přírůstek a přírůstek stěhováním (saldo migrace). Přirozený přírůstek je ovlivňován narozenými a zemřelými během období a přírůstek stěhováním je vyjádřen rozdílem mezi obyvateli, kteří se do regionu přistěhují a kteří se vystěhují. Hodnoty obou přírůstků mohou být kladné i záporné.

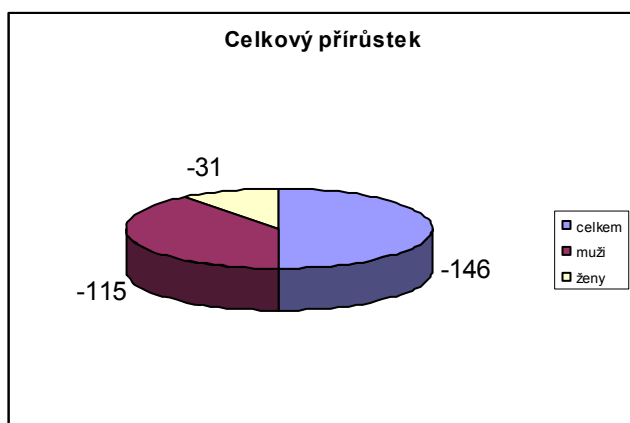
Tabulka č.2: Pohyb obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec v roce 2004

2.1.1.1.1	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěho- valí	Vystěho- valí	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek
Jindř.Hradec	208	216	-8	392	530	-138	-146
muži	102	110	-8	182	289	-107	-115
ženy	106	106	0	110	241	-31	-31

Zdroj: ČSÚ [online], [cit. 2007-07-13]. Dostupné z:
<<http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/mos?openform&:545881>>

Celkový přírůstek obyvatel ve městě Jindřichův Hradec dosahoval v roce 2004 záporné hodnoty (viz tabulka č. 2), tuto hodnotu můžeme tedy označit jako celkový úbytek obyvatelstva. Toto snížení počtu obyvatel je dáno jak zápornou hodnotou přirozeného přírůstku, tak zápornou hodnotou přírůstku stěhováním, tedy salda migrace. Z hodnot se dá dále vyčíst, že větší část z celkového úbytku tvoří mužská populace (viz graf č.3).

Graf č.3: Celkový přírůstek obyvatel ve městě Jindřichův Hradec v roce 2004

Zdroj: ČSÚ [online], [cit. 2007-07-13]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/mos?openform&:545881> >

Věkové složení obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec

Tabulka č.3: Věkové složení obyvatelstva 2001 - Jindřichův Hradec, Česká republika

		Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec (%)
Obyvatelstvo celkem		22695	100
v tom ve věku	0-4	1049	4,62
	5-14	2856	12,58
	15-19	1563	6,89
	20-29	3985	17,56
	30-39	3014	13,28
	40-49	3388	14,93
	50-59	3142	13,84
	60-64	967	4,26
	65-74	1646	7,25
	75+nezj.	1085	4,78

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online], [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/545881?OpenDocument>

Pokud vyjdeme z procentuálního vyjádření věkového složení obyvatelstva 2001 (viz tabulka č.3), dojdeme k závěru, že nejpočetnější skupinou je obyvatelstvo ve věku 20-29 let. Naopak nejmenší zastoupení má věková skupina 60-64 let.

Domovní a bytový fond ve městě Jindřichův Hradec

Dle „Sčítání lidu, domů a bytů 2001“ bylo ve městě Jindřichův Hradec zjištěno celkem 3043 domů, z toho 2714 domů obydlených a 329 domů neobydlených. Dále ze získaných údajů vyplynulo, že v obci je 2200 domů rodinných a 439 domů bytových.

Ohledně bytového fondu bylo prostřednictvím „Sčítání lidu, domů a bytů 2001“ zjištěno 8865 bytů, z toho 8149 bytů obydlených. Byty neobydlené byly rozděleny do dvou skupin: byty neobydlené v obydlených domech, jejichž počet je 356 a byty neobydlené v neobydlených domech, kterých je 360.

Ekonomická situace a trh práce ve městě Jindřichův Hradec

Tabulka č.4: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity ve městě Jindřichův Hradec v roce 2001

Obyvatelstvo celkem		22695
Ekonomicky aktivní celkem		11998
v tom	zaměstnaní	11367
	z toho	
	pracuj. důchodci	406
	ženy na mat. dov.	168
nezaměstnaní		631
Ekonomicky neaktivní celkem		10585
z toho	nepracuj. důchodci	4279
	žáci, studenti, učni	4179

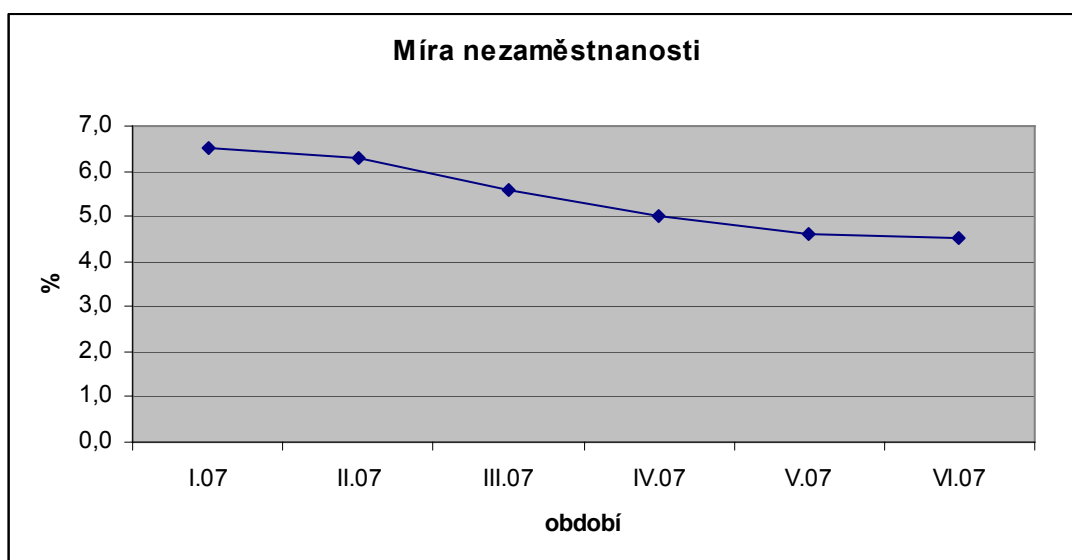
Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online], [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/545881?OpenDocument>

Údaje o míře nezaměstnanosti jsou dostupné pouze za celý okres Jindřichův Hradec. Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Jindřichův Hradec v období šesti měsíců (leden 2007 až červen 2007) je znázorněn v grafu č 4. Z tohoto grafu vyplývá, že míra nezaměstnanosti v tomto období má klesající tendenci. Příčinou poklesu je návrat pracovníků ze sezónních zaměstnání do pracovního poměru. Mezi sezónní zaměstnání zařazujeme zejména pohostinství, stavebnictví či lesnictví. Situace na trhu práce v okrese Jindřichův Hradec se každoročně vyvíjí obdobným způsobem.

Tabulka č.5: „Uchazeči o volná místa v okrese Jindřichův Hradec v období leden-červen 2007“³³

Období	Uchazeči	Volná místa	Míra nezaměstnanosti
6/2007	2403	750	4,5%
5/2007	2452	741	4,6%
4/2007	2671	637	5,0%
3/2007	2971	567	5,6%
2/2007	3345	524	6,3%
1/2007	3455	478	6,5%

Graf č.4: „Míra nezaměstnanosti v okrese Jindřichův Hradec v období leden-červen 2007“³⁴

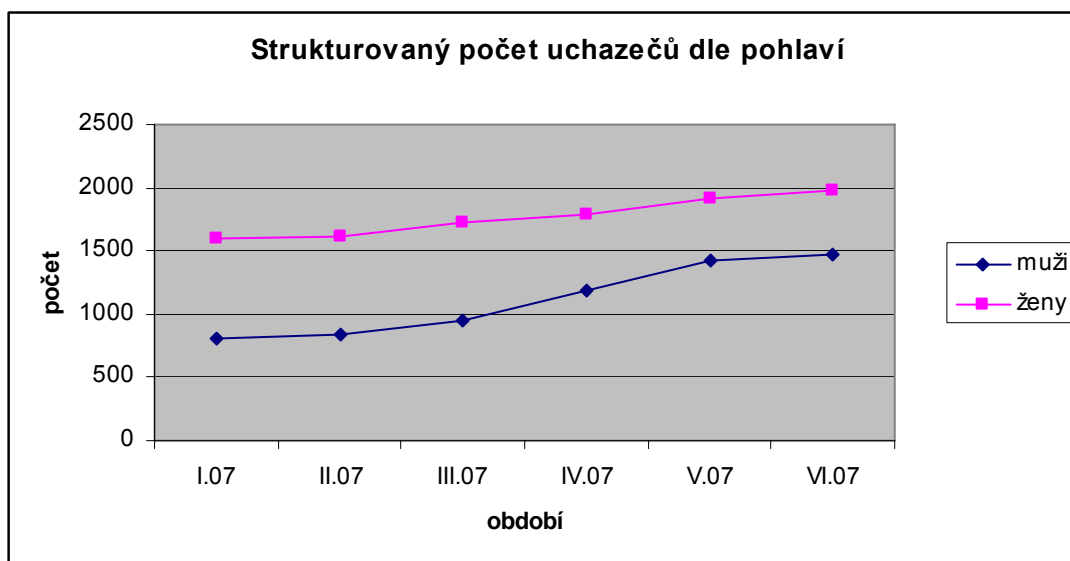
³³ Vývoj od července 2004 [online]. c2007, [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/portal/>>

³⁴ Vývoj od července 2004 [online]. c2007, [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/portal/>>

Tabulka č.6: „Strukturovaný počet uchazečů v okrese Jindřichův Hradec období leden-červen 2007“³⁵

Období	Celkem nezaměstnaných	Z toho mužů	Z toho žen	Z toho OZP	Z toho absolventů
6/2007	2403	800	1603	475	75
5/2007	2452	836	1616	483	108
4/2007	2671	945	1726	501	155
3/2007	2971	1186	1785	502	197
2/2007	3345	1429	1916	513	223
1/2007	3455	1479	1976	522	240

Graf č.5: „Strukturovaný počet uchazečů v okrese Jindřichův Hradec dle pohlaví v období leden-červen 2007“³⁶

Z grafu č.5 i tabulky č.6 vyplývá, že z celkového počtu nezaměstnaných v okrese Jindřichův Hradec má větší podíl na míře nezaměstnanosti ženská populace.

³⁵ Vývoj od července 2004 [online]. c2007, [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/portal/>>

³⁶ Vývoj od července 2004 [online]. c2007, [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/portal/>>

2.2 Sociální problémy ve městě Jindřichův Hradec - anketa

2.2.1 Metodologie

Při sbírání informací o sociálních problémech prostřednictvím ankety byli osloveni obyvatelé města Jindřichův Hradec, jelikož se tyto problémy bezprostředně týkají jejich života. Tito lidé byli osloveni náhodně bez jakéhokoli zaměření na věk, vzdělání či pohlaví. Anketu vyplnilo 79 respondentů, jejichž věková struktura a stupeň dosaženého vzdělání byly různorodé.

Cílem této ankety bylo vytipovat sociální problém, který občané města Jindřichův Hradec považují za vážný a neřešený.

Anketa se skládá celkem z devatenácti otázek. První dvě otázky jsou zaměřeny na věk a vzdělání respondentů, zbylých sedmnáct otázek je zcela zaměřeno na sociální problémy, vyskytující se ve městě Jindřichův Hradec. Otázky zaměřené na sociální problémy jsou dvou typů – v prvních dvou byli respondenti tázáni na sociální problémy všeobecně, kdy jsem spoléhala na jejich úsudek. Další otázky jsou zaměřeny na konkrétní sociální problémy.

Hypotézy:

H₁: za největší sociální problém budou občané považovat nezaměstnanost

H₂: většina respondentů nebude vědět, kam se obrátit v případě problémů s drogami

H₃: ohlasy na rómskou komunitu budou převážně negativní

2.2.2 Vyhodnocení ankety

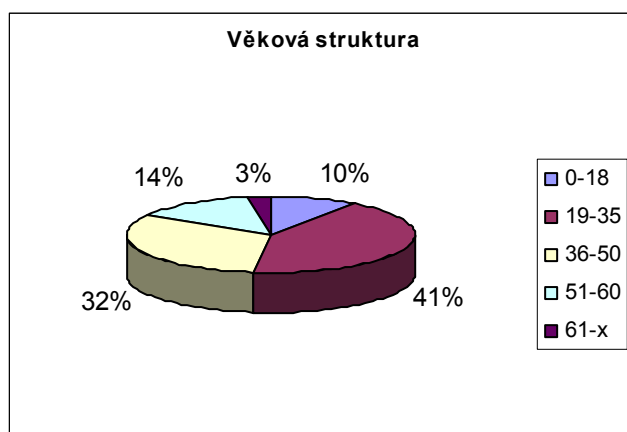
V anketě se bylo dotazováno na věk a dosažené vzdělání respondentů.

Věkovou strukturu respondentů jsem pro grafické vyhodnocení rozdělila do pěti skupin.

Tabulka č.7: Věková struktura respondentů

věková struktura	počet
0-18	8
19-35	33
36-50	25
51-60	11
61-x	2

Graf č. 6: Věková struktura respondentů

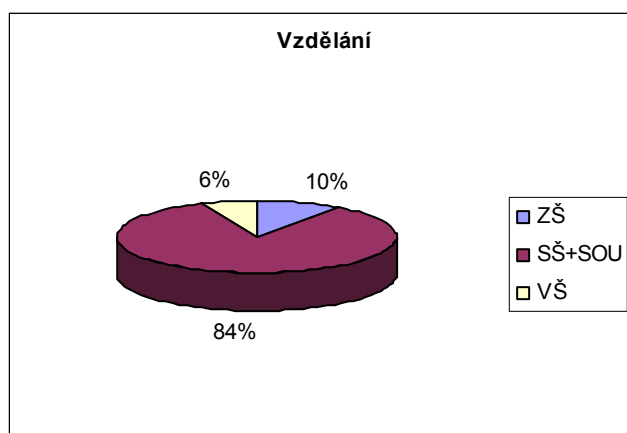
Nejpočetnější skupinou respondentů byla skupina ve věkovém rozmezí 19-35 let, následovala skupina ve věkovém rozmezí 36-50 let. Nejméně bylo respondentů ve věkovém rozmezí 61 let a starší.

U dosaženého vzdělání bylo vybíráno mezi základním, středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

Tabulka č. 8: Dosažené vzdělání respondentů

Vzdělání	počet
ZŠ	8
SŠ+SOU	66
VŠ	5

Graf č. 7: Dosažené vzdělání respondentů

Nejpočetnější skupinou respondentů byli občané, jejichž dosažené vzdělání je středoškolské.

1. Jaká sociální oblast je podle Vás nedostatečně řešena?

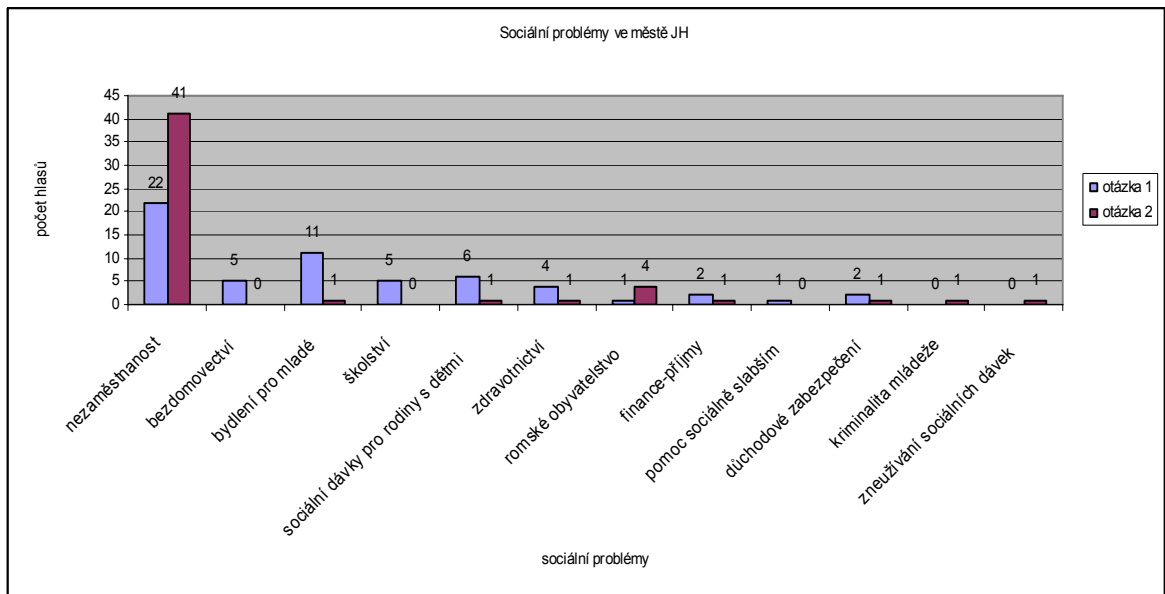
2. Jaký sociální problém je nejvíce rozšířen?

V tabulce č. 9 jsou zachyceny všechny sociální problémy, které respondenti uvedli v odpovědích na první dvě otázky. Jako největší problém se pro občany Jindřichova Hradce jeví nezaměstnanost. Jako druhý sociální problém, který není dostatečně v obci řešen, označili bydlení pro mladé.

Tabulka č. 9: Vyhodnocení 1. a 2. otázky

	nezaměstnanost	bezdomovectví	bydlení pro mladé	Školství	sociální dávky pro rodiny s dětmi	zdravotnictví	romské obyvatelstvo	finance-příjmy	pomoc sociálně slabším	důchodové zabezpečení	kriminalita mládeže	zneužívání sociálních dávek
otázka 1	22	5	11	5	6	4	1	2	1	2	0	0
otázka 2	41	0	1	0	1	1	4	1	0	1	1	1

Graf č. 8: Vyhodnocení 1. a 2. otázky

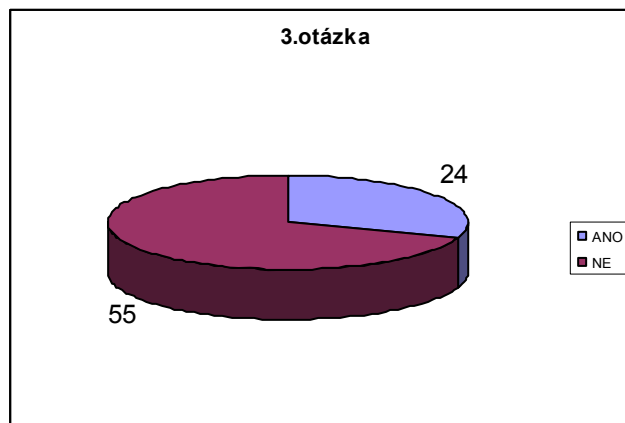

3. Týká se nezaměstnanost Vás či Vašeho blízkého okolí?

ANO odpovědělo 24 respondentů

NE odpovědělo 55 respondentů

Graf č. 9: Vyhodnocení 3. otázky

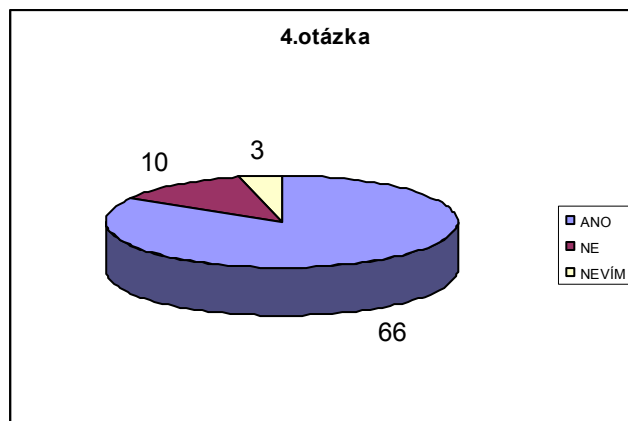
4. Je těžké nalézt v JH zaměstnání?

ANO odpovědělo 66 respondentů

NE odpovědělo 10 respondentů

NEVÍM odpověděli 3 respondenti

Graf č. 10: Vyhodnocení 4. otázky

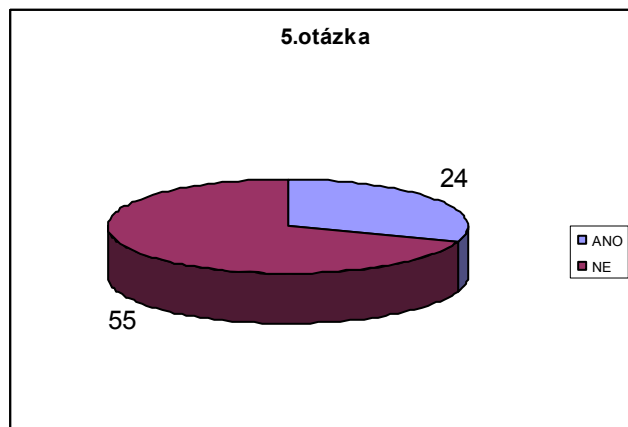
Přestože z první a druhé otázky vyplývá, že za největší sociální problém považují občané nezaměstnanost, což potvrzuje i graf č. 10, který znázorňuje, že dle 83,5% respondentů je těžké nalézt v Jindřichově Hradci zaměstnání, přibližně 70% respondentů nemá s nezaměstnaností problém (viz graf č. 9).

5. Setkali jste se (slyšeli jste o) s kriminalitou?

ANO odpovědělo 54 respondentů

NE odpovědělo 25 respondentů

Graf č. 11: Vyhodnocení 5. otázky

6. Pokud ano, v jaké formě?

Tato otázka navazovala na otázku předešlou, týkala se tedy kriminality. Z odpovědí na otázku vyplynulo, že přibližně 70% dotázaných označilo kriminalitu ve formě **krádeží**.

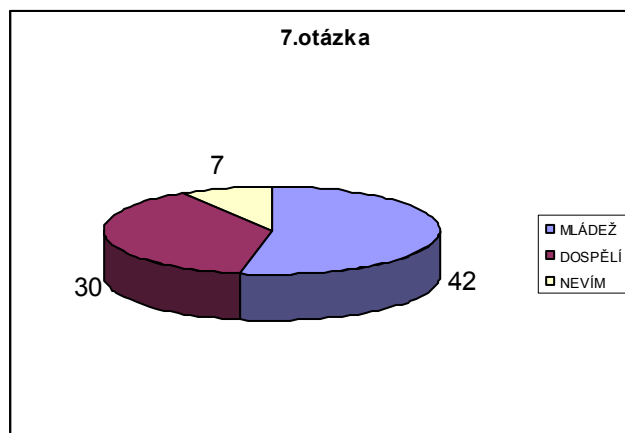
7. Dopouští se kriminality spíše MLÁDEŽ x DOSPĚLÍ ?

MLÁDEŽ odpovědělo 42 respondentů

DOSPĚLÍ odpovědělo 30 respondentů

NEVÍM odpovědělo 7 respondentů

Graf č. 12: Vyhodnocení 7. otázky

Přibližně 70% respondentů se již s kriminalitou setkalo (viz graf č. 11). Přestože jsem si odpověď na otázku č.7 mohla zjistit například ze statistik Policie ČR, zařadila jsem tuto otázku do ankety se záměrem zjistit, jak kriminalitu vnímají občané Jindřichova Hradce. Kriminality se dle respondentů spíše dopouštějí mladiství.

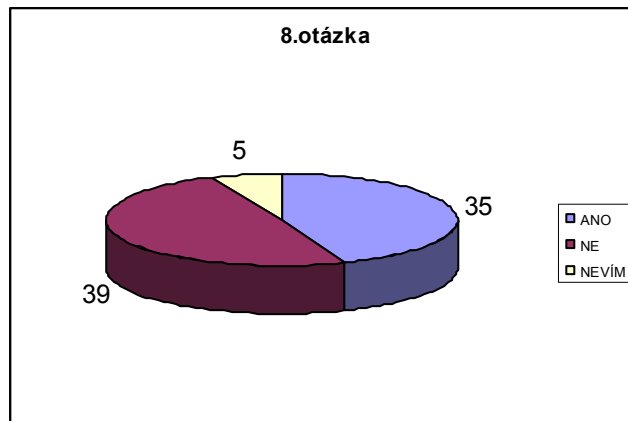
8. Setkali jste se ve Vašem okolí s problémem užívání drog?

ANO odpovědělo 35 respondentů

NE odpovědělo 39 respondentů

NEVÍM odpověděli 5 respondentů

Graf č. 13: Vyhodnocení 8. otázky

9. Pokud ano, v jaké formě?

Dle grafu č. 13 vyplývá, že počet respondentů, kteří se s problémem drog setkali a kteří naopak, se přibližně shoduje. U otázky deváté byla nejčastěji uvedena marihuana.

10. Kam byste se v JH obrátili v případě problémů s drogami?

Odpovědi respondentů jsem vyhodnotila kladně (ANO – povědomí, kam se v případě tohoto problému obrátit), záporně (NE – nevědomost, kam se v případě tohoto problému obrátit).

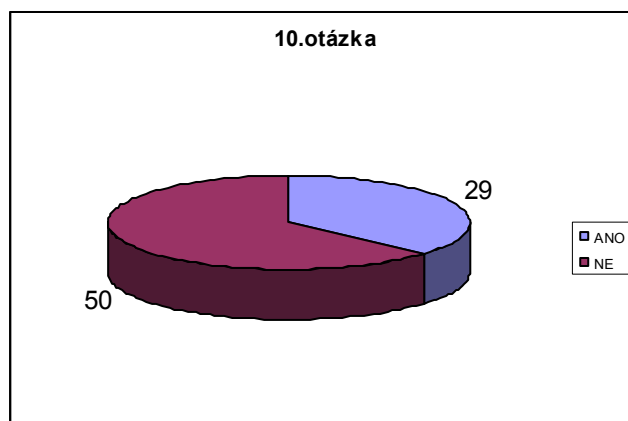
Jako ANO jsem označila např. odpovědi: pan Týmal (objevovalo se často), drogové centrum, DROPIN či protidrogová poradna.

Jako NE jsem označila např. odpovědi: nevím (vyskytovalo se velmi často), na rodinu, zlaté stránky.

ANO odpovědělo 29 respondentů

NE odpovědělo 50 respondentů

Graf č. 14: Vyhodnocení 10. otázky

11. Myslíte, že se v JH vyskytuje - rasismus?
- šikana?

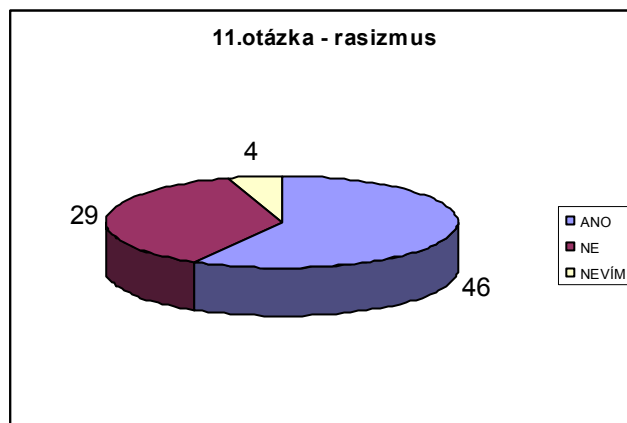
Rasismus:

ANO odpovědělo 46 respondentů

NE odpovědělo 29 respondentů

NEVÍM odpověděli 4 respondenti

Graf č. 15: Vyhodnocení 11. otázky - rasismus

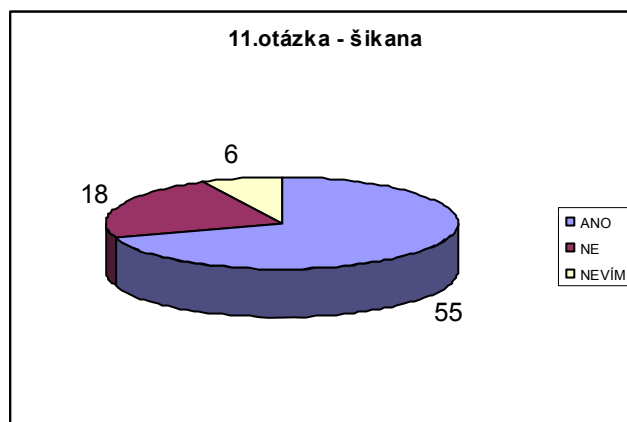
Šikana:

ANO odpovědělo 55 respondentů

NE odpovědělo 18 respondentů

NEVÍM odpověděli 6 respondentů

Graf č. 16: Vyhodnocení 11. otázky - šikana

U otázky č. 11 dotazovaní odpovídali na dva sociální problémy. Jak u rasizmu, tak u šikany většina respondentů odpověděla kladně.

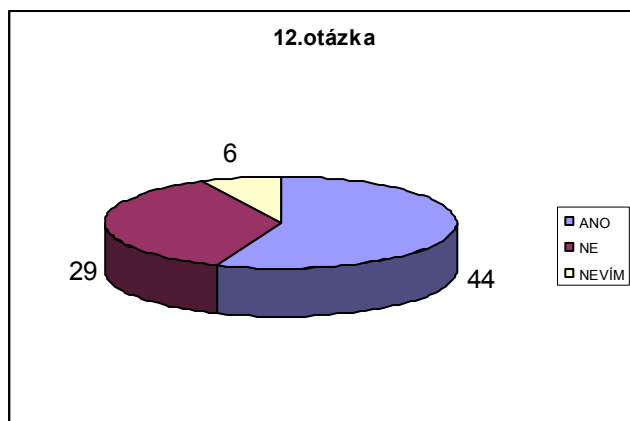
12. Myslíte, že služby města poskytované seniorům jsou dostačující?

ANO odpovědělo 44 respondentů

NE odpovědělo 29 respondentů

NEVÍM odpovědělo 6 respondentů

Graf č. 17: Vyhodnocení 12. otázky

Z grafu č. 17 vyplývá, že nadpoloviční většina respondentů (55,7%) shledává, že město Jindřichův Hradec problematiku seniorů řeší dostatečně.

Jelikož se následující dvě otázky přímo dotýkají problematiky, kterou řeší tato bakalářská práce, vyhodnotila jsem je nejen z hlediska kladných či záporných odpovědí, ale dále jsem provedla vyhodnocení z hlediska věkové struktury.

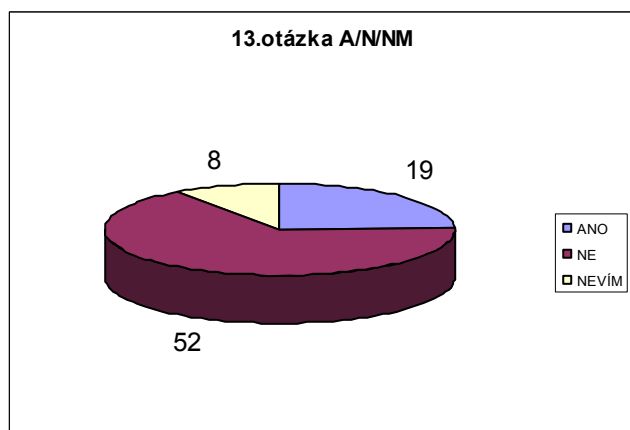
13. Je v JH řešen problém „bezdomovectví“?

ANO odpovědělo 19 respondentů

NE odpovědělo 52 respondentů

NEVÍM odpovědělo 8 respondentů

Graf č. 18: Vyhodnocení 13. otázky – ano/ne/nevím

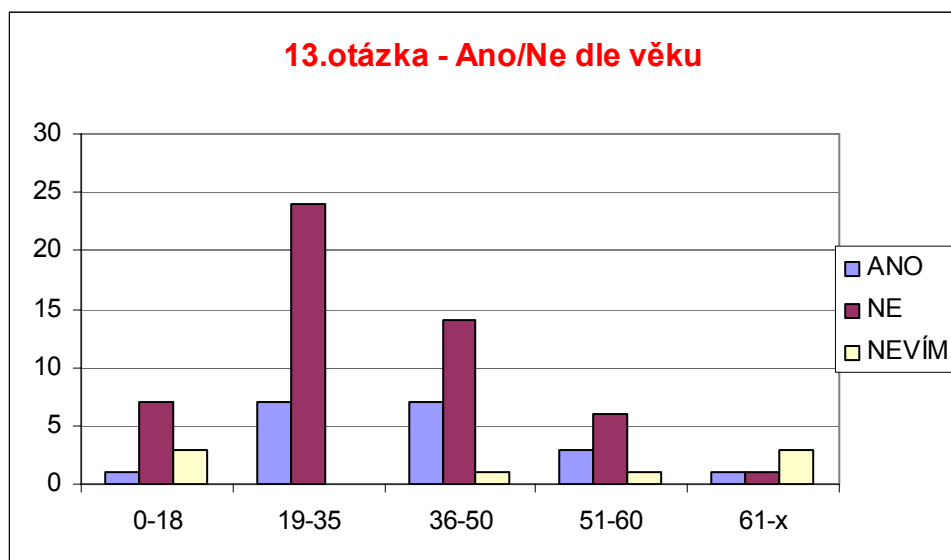

Vyhodnocení dle věkové struktury:

Tabulka č. 10: Vyhodnocení 13. otázky dle věku

13.otázka	ANO	NE	NEVÍM
0-18	1	7	3
19-35	7	24	0
36-50	7	14	1
51-60	3	6	1
61-x	1	1	3

Graf č. 19: Vyhodnocení 13. otázky dle věku

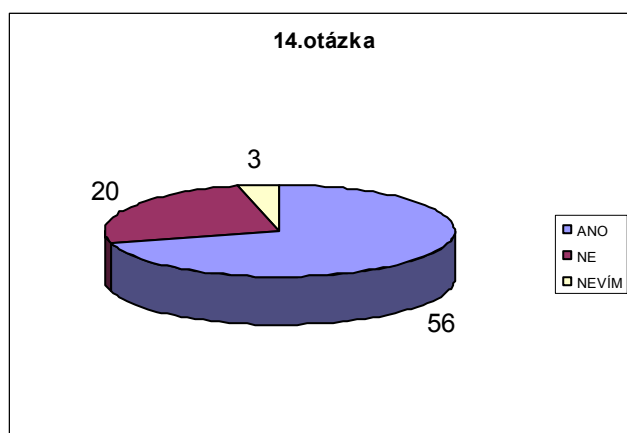
14. Bylo by dobré (v zájmu města) poskytnout těmto lidem pomoc? (ubytování, strava, ošacení...)

ANO odpovědělo 56 respondentů

NE odpovědělo 20 respondentů

NEVÍM odpověděli 3 respondenti

Graf č. 20: Vyhodnocení 14. otázky

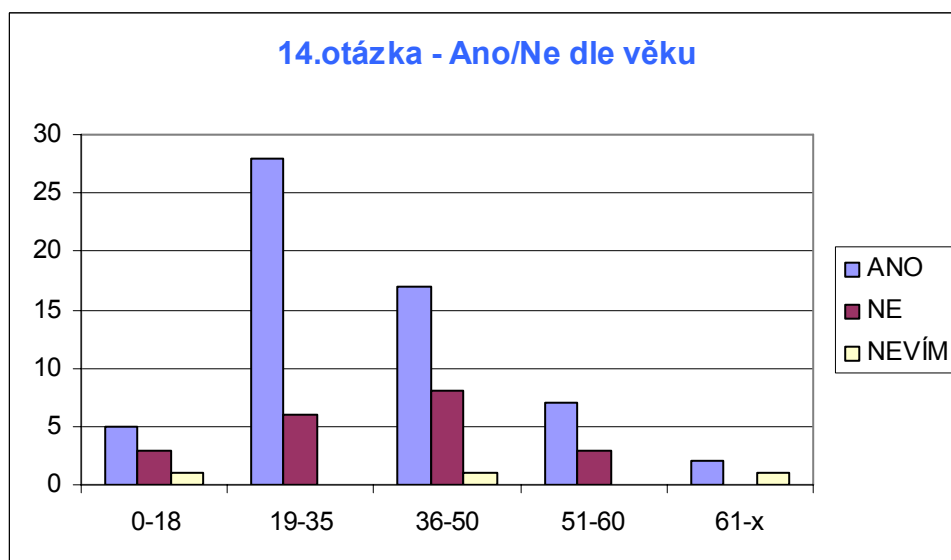

Vyhodnocení dle věkové struktury:

Tabulka č. 11: Vyhodnocení 14. otázky dle věku

14.otázka	ANO	NE	NEVÍM
0-18	5	3	1
19-35	28	6	0
36-50	17	8	1
51-60	7	3	0
61-x	2	0	1

Graf č. 21: Vyhodnocení 14. otázky dle věku

Celých 66% respondentů se domnívá, že v Jindřichově Hradci problém bezdomovectví není vůbec řešen (viz graf č.18). Nejvíce takto smýšlí občané ve věku 19-35 let (viz graf č. 19).

Pokud se zaměříme na otázku č. 14, dojdeme k velmi podobným závěrům. Dle 71% dotázaných by bylo dobré těmto lidem pomoci a opět takto nejvíce smýšlí občané ve věku

19-35 let (viz graf č. 21).

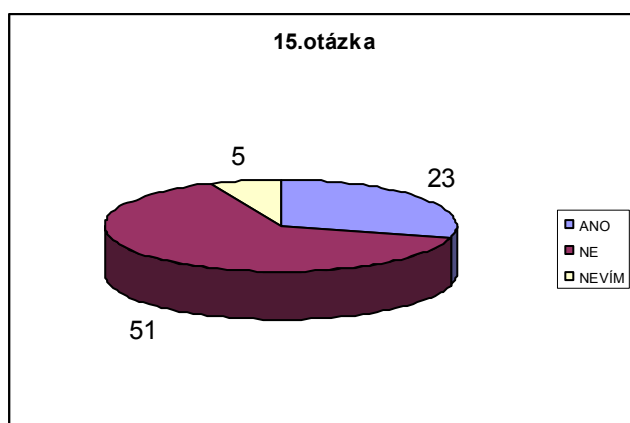
15. Znáte organizaci, která by poskytovala dobrovolnou pomoc sociálně slabším občanům?

ANO odpovědělo 23 respondentů

NE odpovědělo 51 respondentů

NEVÍM odpovědělo 5 respondentů

Graf č. 22: Vyhodnocení 15. otázky

16. Jaký je Váš názor na rómskou komunitu v JH?

Jelikož v případě této otázky byly odpovědi různorodé, vyhodnotila jsem je jako KLADNÉ, ZÁPORNÉ a BEZ NÁZORU (v tomto případě respondenti buď na otázku neodpověděli, či na tento problém nemají názor).

KLADNĚ odpovědělo 31 respondentů

ZÁPORNĚ odpovědělo 32 respondentů

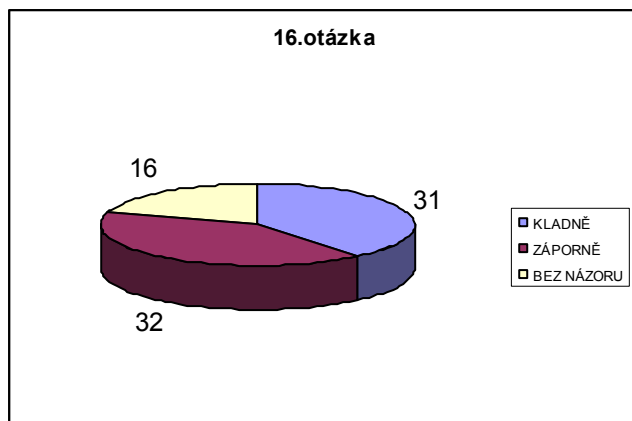
BEZ NÁZORU odpovědělo 16 respondentů

Příklady odpovědí:

KLADNĚ: „Nevadí mi, nejsem v jejich okolí.“, „Je to stejné jako u Čechů – někteří dobří, někteří špatní.“

ZÁPORNĚ: „Mají víc, než si zaslouží, žijí na úkor druhých.“, „Katastrofa, nevyjadřuji se.“

Graf č. 23: Vyhodnocení 16. otázky

Poměr kladných a záporných názorů na rómskou komunitu se shoduje.

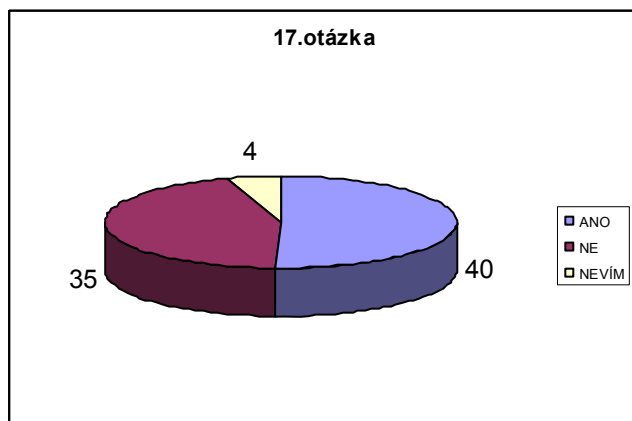
17. Myslíte si, že v JH je dostatečně řešena otázka tělesně i mentálně postižených spoluobčanů?

ANO odpovědělo 40 respondentů

NE odpovědělo 35 respondentů

NEVÍM odpověděli 4 respondenti

Graf č. 24: Vyhodnocení 17. otázky

50,6% respondentů se domnívá, že otázka tělesně i mentálně postižených spoluobčanů je v Jindřichově Hradci dostatečně řešena.

2.2.3 Shrnutí vyhodnocení ankety

Za největší sociální problém považují občané města Jindřichův Hradec nezaměstnanost. Přestože se respondentů z více procent tento problém netýká, ze svého okolí vyzorovali, že v Jindřichově Hradci je celkem obtížné najít si zaměstnání. Jelikož tuto zkušenost mám i já osobně, tento výsledek jsem očekávala.

Problém bezdomovectví, na který je zaměřena tato bakalářská práce, se pro mnoho občanů také jeví jako závažný. Jak je vidět z výsledků ankety, takto smýšlí převážně populace ve věku 19-35 let.

Vyhodnocení otázky č. 16, která se týkala rómské populace na území města Jindřichův Hradec, mě překvapilo. Podle názorů, které slyším z mého okolí, jsem se domnívala, že názory respondentů budou převážně záporné. Anketa však ukázala, že počet občanů, kteří vnímají tuto komunitu kladně, a počet těch, kteří ji vnímají záporně, se liší pouze o jeden hlas.

V případě problematiky drog se má domněnka potvrdila. Celých 63% dotázaných není seznámeno s tím, na koho se v případě vyskytnutí problému s drogami obrátit. Dle mého názoru je toto způsobeno menší rozlohou města, kdy lidé s tímto problémem nepřijdou příliš do styku, případně nedostatečnou prevencí.

2.3 Problém bezdomovectví ve městě Jindřichův Hradec

Jak už vyplynulo z ankety, jejíž vyhodnocení je vypracováno v kapitole předešlé, lidé z Jindřichova Hradce problematiku bezdomovectví vnímají. Při otázce, zda dle dotázaných obyvatel město nějakým způsobem řeší tento problém, více jak polovina dotázaných, přesněji 66% , odpovědělo záporně. Při otázce, zda by se mělo těmto lidem pomoci, 71% respondentů odpovědělo kladně.

Jako zdroj informací ohledně bezdomovců ve městě Jindřichův Hradec jsem zvolila tři instituce, působící na území města. Jako první jsem oslovila paní Bc. Ivanu Vlasákovou, ředitelku Farní charity Jindřichův Hradec. Druhou institucí, kterou jsem požádala o pomoc ohledně této problematiky, byla Městská policie Jindřichův Hradec. Nakonec jsem oslovila paní Ing. Jiřinu Kadlecovou, ředitelku Městské knihovny Jindřichův Hradec.

Farní charita Jindřichův Hradec

Farní charita působí ve městě Jindřichův Hradec jako občanská poradna pro všechny, kteří se ocitli v nouzi či tíživé situaci. Mezi ostatní činnosti této neziskové organizace patří šatník, humanitární pomoc a pomoc lidem v nouzi. Všechny tyto činnosti se bezprostředně týkají problematiky bezdomovectví.

Jako největšího odborníka ve věci bezdomovectví ve městě Jindřichův Hradec považuji paní Bc. Ivanu Vlasákovou, jelikož s lidmi bez přístřeší pracuje již několik let. Po položení několika otázek paní ředitelce Farní charity vyplynulo následující:

Paní ředitelka by v Jindřichově Hradci sociální problém bezdomovectví neoznačila jako velký. Výskyt lidí bez přístřeší není rozsáhlý. Jelikož není možné zjistit přesný počet bezdomovců, vyskytujících se na území města, jako hrubý odhad určila 10 lidí. Toto číslo však není konečné. Těchto 10 bezdomovců můžeme označit jako „stálé“, kteří několik let setrvávají na území obce. Důvody pobytu ostatních bezdomovců, kteří se tu vyskytují, jsou různé. Mnozí z nich městem pouze projíždějí a na čas zde zůstanou, než se vydají dál. Často stopují auta a vystoupí náhodně či záměrně. Dle slov paní ředitelky někteří bezdomovci mají zmapovaná města, kde působí různé charity či zařízení poskytující sociální služby, a tato místa následně navštěvují a žádají pomoc. Někteří Jindřichův Hradec znají z minulosti a hledají zde přátelé či rodinu, nebo se vracejí z výkonu trestu, ale mnohdy už se nemají kam vrátit. Vyskytují se zde také tzv. „čerství“ bezdomovci, kteří byli například vyhozeni z domu, či sami domov opustili, mladí lidé opouštějící v 18 letech dětské domovy apod.

Jak už bylo řečeno, činnost Farní charity je značně zaměřena na pomoc lidem v nouzi, což bezdomovci bezpochyby jsou. Dle paní Vlasákové přibližně 90% z těchto jedinců se obrací s žádostí o pomoc právě na tuto neziskovou organizaci.

Farní charita poskytuje první pomoc. První pomoc ve smyslu poskytnutí stravy ve formě teplého oběda, teplé polévky či nápojů. V případech nouze je k dispozici ošacení, které je z jejich strany velmi žádáno z důvodů špíny či špatného počasí. Velký problém je však v tom, že bezdomovci nejčastěji žádají peníze. Tento požadavek je rezolutně zamítán, jelikož peníze nepoužijí ve svůj prospěch, spíše ve svůj neprospěch, jelikož si za něj kupují alkohol či cigarety.

Příklad: Paní ředitelka každému, kdo poskytuje pomoc těmto lidem, radí, nedávejte peníze. Tuto radu dala i panu faráři z místní evangelické fary. Pan farář však má velmi dobré srdce a místnímu bezdomovci poskytl pomoc ve formě peněz. Zmíněného bezdomovce bezprostředně nato potkal a našel ho v podnapilém stavu.

Někdy přijde bezdomovec na Farní charitu s prosbou, že potřebuje peníze na jízdenku, aby se dostal na určité místo, kde si např. našel novou práci, má tam rodinu či přátele atd. Jak už bylo zmíněno, je zde odmítáno poskytování pomoci ve formě peněz. Jen v mimořádných situacích je tomuto žadateli poskytnuta „úvěrová jízdenka“, která je založena na smlouvě uzavřené s Českými drahami.

Služby Farní charity často využívá jeden místní bezdomovec. V zimě, když byl mráz, požádal paní ředitelku o teplý čaj pro sebe a kolegy. Přestože byl teplý nápoj připraven, kromě zmiňovaného jedince se žádný nedostavil.

Podle zkušeností paní Vlasákové, mnozí bezdomovci nabízenou pomoc odmítají. Tito lidé si vybrali způsob svého života, bylo to jejich svobodné rozhodnutí, ačkoli v některých případech měli závažné problémy, které nedokázali sami vyřešit způsobem, který by jim pomohl vrátit a začlenit se zpět do společnosti. Pouze minimum bezdomovců se snaží najít způsob, jak vyřešit svůj problém a neodmítají pomoc.

Příklad: Muž přišel na Farní charitu s prosbou o pomoc. Na otázku, zda má doklady, odpověděl záporně. Nabídku pomoci k jejich získání odmítl a spěšně odešel.

Právě to, že někteří bezdomovci nevlastní občanský průkaz, se jeví velkým problémem, protože ačkoli by jim paní Vlasáková chtěla pomoci, např. pomoci jim na úřadech získat sociální podporu, starobní či invalidní důchod, bez občanského průkazu takováto pomoc není uskutečnitelná.

Pokud se podíváme na bezdomovce z pohledu pohlaví, žena to má o něco složitější. Na Farní charitu mnohdy přijdou ženy, které hledají pomoc z důvodu ohrožení života ze strany partnera, či ztráty ubytování. Hledání ubytování se ještě zkomplikuje, pokud je žena

těhotná.

Příklad: Mladá žena čeká dítě a byla nucena odejít z domova z důvodu ohrožení ze strany partnera. Žádost o ubytování v Azylovém domě pro matky s dětmi v Políkně (viz níže) byla zamítnuta, jelikož dítě není ještě narozené. Hledání náhradního bydlení v podnájmu se ukázalo z důvodu těhotenství také obtížné.

V případech, kdy mají bezdomovci skutečný zájem a snaží se dostat ze své beznadějně situace, odkazuje je paní Vlasáková do větších měst, kde jsou zřízeny azylové domy, poskytující pomoc i ohledně získání práce. Snaha spočívá v tom, že paní Vlasáková obvolá azylové domy a pokusí se, aby tito jedinci byli v těchto zařízeních umístěni.

Městská policie Jindřichův Hradec

Problémy se s místními bezdomovci dle slov Městské policie vyskytují. Na otázku „jak často?“ zněla odpověď, že otázkou je, jak často vycházejí bezdomovci do ulic. Jako největší problém se jeví užívání alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích. Málokdy někde setrvávají samotní, spíše se shlukují do skupin. Z důvodu požití alkoholu působí odpudivě, zanechají po sobě nepořádek v podobě krabic od vína či nedopalků cigaret, jsou hluční a jejich fyzická přítomnost v tomto stavu na veřejných prostranstvích budí pohoršení.

Tito lidé se často přemísťují z místa na místo a vždy po nich zbude nějaký problém, přinejmenším odpadky. Jako velký problém se jeví vykonávání biologických potřeb bezdomovců v okolním terénu. Následně se s nimi řeší problém povalování z důvodů opilství.

Aby mohl nastat tento problém, musí si bezdomovci někde obstarat peníze na alkohol. Tady nastává další problém, jelikož si ho obstarávají nelegální cestou, kdy jde minimálně o přestupkovou, ne-li trestnou činnost, kdy dochází ke krádežím barevných kovů, následnému vypalování, krádežím okapů apod. Dále dochází k drobným krádežím v marketech.

Příklad: „...BILLA: 17.4.2007 poněkud zvláštní chutě dostal jeden z místních „bezdomovců“ (52 let). Při projíždění prodejních prostorů zjistil, že by se mu hodila zahradní sada náčiní za 249,-Kč, proto jí strčil za bundu. Dále usoudil, že by k pivům, která měl uložena v nákupním vozíku bodlo ještě něco pikantního, tak za bundu uklidil ještě uzenou chobotnici za 53,-Kč. Pochopitelně byl přistižen a předán strážníkům. Tímto zřejmě utrpělo jeho ego, proto o den později se v téže prodejně pokusil odcizit naprosto stejným způsobem lahvinku tuzemáčku za bratru 100,-Kč.“³⁷

Krádeže většího rozsahu už jsou řešeny Policií České republiky, která má tyto problémy podchycené. Nejčastěji se k Městské policii dostanou oznámení od občanů, že se

³⁷ *Přestupky proti majetku* [online]. [cit. 2007-07-28]. Dostupné z: http://twist.jh.cz/public/mujh/cz/_Mestska_policie/_Udalosti/_mp_04_07.html?synchronize=1

v jejich blízkosti vyskytují bezdomovci, dělají nepořádek, chodí vykonávat potřebu do kontejnerových stání, žebrají a obtěžují občany. Problémy s bezdomovci se často opakují, mají stejný či podobný charakter.

Postoj města Jindřichův Hradec k problematice bezdomovectví

Město řešilo tento problém vyhláškou zakazující požívání alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích, lépe řečeno na vyjmenovaných či vysektorovaných místech. Přestože podobné vyhlášky platí na mnoha místech či v mnoha obcích v celé České republice, v Jindřichově Hradci byla platnost této vyhlášky soudně pozastavena, jelikož vyhláška byla dle vyšších právních instancí v rozporu s Listinou základních práv a svobod. Tato vyhláška tedy v současnosti neplatí, což je dle Městské policie škoda, jelikož její působnost byla velice efektivní. V době její platnosti byli strážníci oprávněni v případě problémů s bezdomovci, způsobených užíváním alkoholických nápojů, tyto nápoje odebrat. Samozřejmě se tyto zásahy bezdomovcům nezamlouvali a raději se odebrali mimo centrum města, kde těmito svými aktivitami neobtěžovali občany v takové míře.

Místa výskytu bezdomovců ve městě Jindřichův Hradec

Míst, kde se bezdomovci v obci zdržují, je několik. Pro sociálně slabší občany byla na přelomu 20. a 21. století velmi zchátralá budova, která v minulosti sloužila jako továrna na výrobu šindelů, zrekonstruována na holobyty. Tato budova nese místní název „Šindelna“

Obrázek č. 3 : „Šindelna“

Dle slov Městské policie zde místní bezdomovci ubytovaní nejsou. Přestože zde bydlí sociálně slabší občané, převážně rómská komunita, bezdomovci už jsou tak vyhraněná sociální skupina obyvatel, že by je Rómové mezi sebe nepřijali.

Dalším místem možného výskytu je tzv. „Všivárna“, což je budova, která se nachází na okraji města a kterou obývají nepřizpůsobiví občané, kteří neplatí nájem.

Obrázek č. 4: „Všivárna“

Z rozhovoru s Městskou policií vyplynulo, že zdejší bezdomovci se pomyslně dělí do tří skupin. První skupina se pohybuje v oblasti centra města, jejich častý výskyt je u prodejny potravin Lidl (viz níže). Velmi často využívají prostranství místního autobusového nádraží. Druhá skupina bydlí na bývalé čističce, která se přibližně nachází mezi sídlištěm Hvězdárna a čerpací stanicí OMV. Třetí skupina je u sídliště Hvězdárna, kde v jeho blízkosti obývají skalní převis.

V jedné z místních částí, v obci Polínko, je zřízen azylový dům určený pro matky s dětmi, kdy možnost ubytování je nejdéle na dobu jednoho roku. Jedná se o: „Účelové zařízení sociální péče, které poskytuje osamělým matkám s dětmi a osamělým ženám, které se ocitly v obtížné životní situaci ubytování. Obtížná situace může nastat při rozvodovém řízení, ohrožení života nebo zdraví matky nebo dětí ze strany manžela(druha), při ztrátě ubytování a pod. Dále je poskytována systemetická výchovná a poradenská péče při péči o děti, pomoc při zprostředkování trvalého bydlení, zaměstnání, umístění dětí do školních a předškolních zařízení.“³⁸

Městská knihovna Jindřichův Hradec

V poslední řadě jsem požádala o rozhovor paní Ing. Jiřinu Kadlecovou, ředitelku Městské knihovny Jindřichův Hradec. Jak už bylo výše zmíněno, jedna skupina bezdomovců se často vyskytuje u prodejny potravin Lidl. Tato prodejna je umístěna v těsné blízkosti zdejší Městské knihovny. Jelikož je knihovna často navštěvována místními občany, je působnost

³⁸ *Azylový dům pro matky s dětmi* [online]. [cit. 2007-07-29]. Dostupné z: <<https://sluzbyprevence.mpsv.cz/index.php?id=73&zpr=13&idp=286&ses=>>

bezdomovců v této lokalitě přinejmenším nepříjemná, což mohu potvrdit z vlastní zkušenosti.

Málokterý občan města Jindřichův Hradec by na otázku, kde se dle něho vyskytují ve městě bezdomovci, neodpověděl „na lavičce u Lidlu“. Tato lavička zde byla umístěna k užívání čtenářů Městské knihovny. Nyní ji však okupují místní bezdomovci, které zde můžeme často zahlédnout spolu se sociálně slabšími obyvateli.

Obrázek č. 5: tzv. „pietní místo“

V jednom rozhovoru, ve kterém se paní ředitelka Ing. Kadlecová těchto lidí zeptala, zda by nebylo možné, aby si našli jiné místo pro trávení svého času, jí bylo odpovězeno, že tohoto místa se nevzdají, jelikož tato lavička pro ně má význam. Přibližně před dvěma roky zde v zimě umrzl jejich kolega a pro ně to nyní je pietní místo, kde na něho vzpomínají.

Při bližším průzkumu okolí knihovny jsem našla mnoho nedopalků cigaret a volně pohozené krabice od vína.

Obrázek č. 6: odpadky kolem Městské knihovny

Další místo v blízkosti knihovny, kde bezdomovci tráví čas, pracovníce knihovny nazývají „pod střechou“. Zde se bezdomovci ukrývají v nepříznivém počasí před deštěm.

Obrázek č. 7: „pod střechou“

Při slunečném počasí, kdy mají tendenci skrýt se ve stínu, popojdou kousek dál za již zmíněnou lavičku, kde je před sluncem chrání stromy. Často si zde pouští rádio.

Jak už bylo řečeno, přítomnost bezdomovců v blízkosti knihovny je přinejmenším nepříjemná. Chování, které má za následek požívání alkoholu, má za následek odrazování uživatelů knihovny. V mnoha případech představují nebezpečí hlavně pro děti. V podnapilém stavu pokřikují po kolemjdoucích, nekontrolují své chování, válejí se po zemi či vykonávají potřebu.

V suterénu knihovny, kde je umístěn internet, je nutnost větrat. Z okolí je však cítit moč a exkrementy, což toto větrání značně omezuje.

Když se blížil „den země“, paní ředitelka Městské knihovny se pokusila s těmito bezdomovci promluvit. S kolegyní je požádala o vyčištění okolí, kdy jim dodala igelitové pytle. Bezdomovci pozemek uklidili, ale čistota vydržela pouze krátkou dobu. Za jejich snahu jim bylo nabídnuto občerstvení, ale tuto nabídku odmítli, vzali si pouze pití, jídlo ne. Požadovali peníze, ale Ty jim odmítla paní Kadlecová dát. Místní skauti pozemek spolu s městem uklízejí, ale nestíhají ho udržovat čistý, protože odpadků je mnoho.

Pani ředitelka je z jejich strany poté, co si promluvili, respektována, vždy ji pozdraví. Mezi těmito lidmi jsou jedinci, se kterými se dá mluvit rozumně, ale jako dav jsou nevladatelní. Mnozí z nich jsou vzdělaní lidé. Někdy z tohoto místa odejdou na delší dobu, ale po čase se opět vrátí. Důvodem je prodejna Lidl, kde je k dostání levný alkohol a možnost získat nějaké peníze od nakupujících.

Jeden z uživatelů knihovny je místní bezdomovec, který využívá služby pravidelně. Nikdy s ním nebyly problémy, vždy se choval v souladu s knihovním řádem. Pravidelně hradí roční poplatek a nikdy neměl resty. V případě ztráty knihy ihned zaplatil škodu.

Ing. Kadlecová má představu o zřízení venkovní čítárny v okolí knihovny, kde by si mohli lidé číst knihy. Tento projekt bude jen těžko zrealizován právě z důvodů přítomnosti bezdomovců, protože je tu velké riziko, že by se toto místo mohlo stát jejich dalším útočištěm. Možnost, že by mohla být čítárna ohraničena plotem, paní ředitelka zamítla.

2.4 Návrhová část

Přestože problematika bezdomovectví není ve městě Jindřichův Hradec příliš rozsáhlá, měla by se jako každý sociální problém řešit, což pociťují i občané města.

2.4.1 Návrhy možných řešení problému bezdomovectví Azylový dům pro muže bez přístřeší

„Jedná se o celistvý souhrn služeb poradenství a následné péče – sociální práce s klientem v nouzi, tj. v indikovaných případech má klient poradny možnost využívat azylového bydlení, a to po dobu nezbytně nutnou k vyřešení jeho obtížné situace.“³⁹

Jelikož převážná část bezdomovců v obci J. Hradec jsou muži, jistě by toto zařízení bylo těmito jedinci využíváno. Musíme si však uvědomit skutečnost, že počet zdejších lidí bez přístřeší je malý.

Tabulka č. 12: Lidé ohrožení sociálním vyloučením

Lidé ohrožení soc. vyloučením		
bezdomovci		
ukazatel	hodnota	zdroj
Počet osob hlášených k trvalému pobytu na adrese MěÚ J. Hradec, Klášterská 135/II..	213 osob samozřejmě všichni z nich nejsou bez domova, ale protože si nemohou na místo kde skutečně bydlí přihlásit trvalé bydliště mají možnost být hlášení na MěÚ	Evidence obyvatel
Počet osob, kteří pobírají dávku soc. péče a víme, že jsou bez bydlení (na ulici).	6 osob	Evidence odboru soc. věcí

Zdroj: Podklady pro projektovou část do SRP na komunitní plánování sociálních služeb v Jindřichově Hradci

Pokud by se město rozhodlo vybudovat takovéto zařízení sociálních služeb, byla by tu reálná možnost, že ze současných přibližně 6-10 lidí, kteří setrvávají na území města, by se tento počet mohl nebezpečně zvyšovat právě v důsledku vybudování azylového domu. Mnoho bezdomovců se právě soustřeďuje na místech, kde už takováto zařízení jsou, tedy ve větších

³⁹ Výroční zpráva 2005, Diecézní charita České Budějovice

městech. Nápor bezdomovců, kteří by sem přicházeli z okolí, by pro město mohl znamenat velký problém, jelikož bezdomovci by ve městě zůstali.

Abych mohla posoudit, jaké náklady by byly nutné vynaložit na chod takového zařízení, využiji údaje, týkající se Azylového domu pro muže bezdomovce, který se nachází ve městě Třebíč.

Tabulka č. 13: Rozpočet Azylového domu pro muže bezdomovce, Oblastní charita Třebíč⁴⁰

zařízení	zřizovatel	kapacita	rozpočet 2003	dotace MPSV 2003	dotace obce 2003
Azylový dům pro muže bezdomovce	Oblastní charita Třebíč	16	1 828 900	1 078 000	299 000

Z tabulky č. 13 je vidět, že roční rozpočet na Azylový dům je celkem vysoký. Dotace města Třebíč v roce 2003 činila 299 000 Kč, což může do rozpočtu města velmi zasahovat. Vzhledem k tomu, že se mi nepodařilo zjistit rozpočet města Jindřichův Hradec, nemohu posoudit, jak vysokou dotaci by mohlo město vyčlenit pro toto zařízení.

Náklady, týkající se tohoto zařízení, by nebyly pouze provozní. Prvotní náklady by se týkaly jeho zřízení, což by jistě byl další zásah do rozpočtu města.

Azylový dům pro matky s dětmi

Jako velký problém se mi u tohoto zařízení jeví to, že azylový dům přijímá pouze matky s narozenými dětmi. Ženy, které jsou těhotné, zařízení nepřijímá. Mnoho těhotných žen by jejich služby jistě rády využily, problém je však v malé kapacitě lůžek.

Zřízení místa jako útočiště v zimních měsících

Z rozhovoru s paní Bc. Ivanu Vlasákovou, ředitelku Farní charity Jindřichův Hradec, vyplynulo, že místní bezdomovci nejvíce využívají jejich služeb v zimních měsících. Stěžují si na velký mráz, který nemají kde přečkat. Jako možné řešení by bylo zřízení mobilního prostoru, který by se dal ve stavu nouze použít.

Např.: vyčlenit místnost, buňku, kde by se dala v náhlých případech ubytovat na nezbytně dlouhou dobu malá skupina lidí, aby zde mohla přečkat zimu. Samozřejmě by toto zařízení nebylo volně přístupné, vytipoval by se někdo kompetentní, kdo by vlastnil klíč,

⁴⁰ *Rozpočet Azylového domu pro muže bezdomovce, Oblastní charita Třebíč* [online]. , [cit. 2007-07-22].
Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/rk-36-2003-40pr2.xls>>

např. zaměstnanec městského úřadu, Městská policie atd.

V tomto případě však také hrozí to, že ubytovaní bezdomovci by z tohoto místa mohli odmítnout odejít. Dle zkušeností paní Vlasákové se jí jakákoli pomoc ve formě ubytování či uložení bezdomovců vymstila.

Příklad: Jedna žena se jí vloudila s dítětem pod záminkou do bytu a odmítala ho opustit. Uložení jednoho muže na pohovce v kanceláři Farní charity dopadlo vykradením.

Pokud budeme hodnotit z ekonomického hlediska tuto možnost, s jistotou se dá předpokládat, že náklady na zřízení mobilního prostoru, budou mnohokrát nižší, než náklady na zřízení azylového domu

Poskytnutí pomoci lidem v nouzi

Tato pomoc by spočívala v mnoha poskytnutých službách, a to vlastní práce s klientem za horizont uspokojení jeho základních životních potřeb – patří sem praktické životní a odborné poradenství, pomoc při vyřizování dokladů, asistence převážně při hledání zaměstnání a odpovídajícího ubytování. Pomoc při navazování kontaktů s rodinou, při umístění do domova důchodců apod. Všechny tyto služby jsou poskytovány v Azylovém domě pro muže v Českých Budějovicích (Azylový dům sv. Pavla), jehož součástí je Centrum denních služeb „Katka“ pro bezdomovce a Dům na půl cesty. V Jindřichově Hradci mnoho z těchto služeb poskytuje Farní charita, ale jen málo z místních bezdomovců tyto služby využívá.

Problém se jeví při hledání zaměstnání pro tyto jedince, protože Jindřichův Hradec je relativně malé město, ve kterém není anonymita těchto lidí. Místní bezdomovci, když už nejsou známí podle jména, mnozí občané je znají podle vzhledu. Jen těžko se hledá podnik, který by těmto lidem nabídnul práci, jelikož na maloměstě stále přetrvávají předsudky. Toto nemusí být jediný důvod. V rámci celého okresu se snižuje nabídka pracovních míst z důvodu rušení či omezení výroby vysokokapacitních podniků – např. Masna Studená, Jitka atd. Zaměstnavatelé požadují po svých zaměstnancích spolehlivost, vysoké pracovní tempo, bezúhonnost, si nejsou těmito vlastnostmi jisti z důvodu jejich způsobu života.

V případech, kdy se bezdomovec opravdu snaží zlepšit svůj způsob života, dle mého názoru je nejlepším způsobem odkázat je do větších měst, kde služby zaměřené na hledání zaměstnání jsou již poskytovány a kde s tímto problémem mají více zkušeností. Ve větších městech, kde anonymita těchto lidí jistě je, je nabízeno více možností a příležitostí, jak se zapojit do společenského života.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo formou ankety vytipovat sociální problém ve městě Jindřichův Hradec, zmapovat aktivity sociální politiky ve městě na různých úrovních sociální správy, analyzovat současný stav a navrhnout možná zlepšení.

Jelikož sociální problém jako takový řeší sociální politika, v teoretické části práce bylo nutné alespoň okrajově nastínit problematiku sociální politiky jako celku. Sociální politiku je nutno chápat jako celek, který je vázán vnitřními vazbami.

Provedením ankety byl vytipován sociální problém bezdomovectví. Bezdomovectví je způsobeno mnoha aspekty, mezi které patří například chudoba a sociální vyloučení. Jelikož se jedná také o sociální problémy, v teoretické části jim byl také věnován prostor pro jejich částečné vysvětlení.

Sociální politika je velmi široká problematika, které by se zajisté mělo věnovat více prostoru. V práci jsem se snažila zachytit to nejdůležitější, doufám však, že k nastínění vazeb mezi sociální politikou a sociálním problémem to postačí.

Anketa byla určena k vytipování sociálního problému ve městě Jindřichův Hradec. Bylo tedy nezbytné zařadit do praktické části charakteristiku města Jindřichův Hradec, která je zaměřena převážně na statistické údaje týkající se obyvatelstva, které má trvalé bydliště na území obce.

Samotná anketa se skládala ze sedmnácti otázek, které se týkaly sociálních problémů. Dále zde byly dvě otázky, v kterých respondenti uváděli svůj věk a stupeň dosaženého vzdělání. Dle statistických údajů vyplynulo, že v Jindřichově Hradci nejčastější dosažené vzdělání je vyučení bez maturity společně se středoškolským s maturitou. Stejný výsledek vyplynul i z ankety.

Jako nejzávažnější problém označili dotázaní občané nezaměstnanost, přestože jich samotných se tento problém netýkal. Jako druhý nejméně řešený problém označili bydlení pro mladé. Možná to bylo způsobeno tím, že nejpočetnější skupinou respondentů jsou občané ve věku 19-35 let.

Velkým překvapením pro mě bylo zjištění, že občanů, kteří mají k rómské populaci kladný a záporný vztah, je přibližně stejný.

Sociálnímu problému bezdomovectví byly v anketě věnovány dvě otázky. V první otázce jsem se ptala, zda je dle občanů ve městě řešen problém bezdomovectví. Celých 66% dotázaných odpovědělo záporně, většina z nich byla ve věku 19-35 let. Dle 71% respondentů by se lidem bez přístřeší mělo nějakým způsobem pokusit nabídnout pomoc.

Při zjišťování současného stavu problematiky bezdomovectví jsem nejprve šla na

Městský Úřad Jindřichův Hradec. Zde jsem se setkala pouze s nevědomostí ze strany úřednic. Byla jsem poslána na jiný úřad, kde jsem dopadla stejně. Rozhodla jsem se tedy získat informace u instituce, která se těmito problémy zabývá a snaží se je řešit. Asi nejvíce místních bezdomovců využívá služby místní neziskové organizace, Farní charity Jindřichův Hradec. Zde si místní bezdomovci často vyzvedávají ošacení a žádají o pomoc. Nejčastěji však o pomoc formou peněz, které nejspíše utratili za alkohol a cigarety. Z tohoto důvodu je tato pomoc odmítána.

Místní lidé bez přístřeší se dělí do pomyslných třech skupin. Jedna se vyskytuje v centru města (Lidl, nádraží), druhá obývá skalní převis v blízkosti sídliště Hvězdárna. V blízkosti tohoto sídliště je třetí lokalita jejich výskytu, nachází se v okolí bývalé čističky.

Oblíbeným místem těchto lidí je lavička u Městské knihovny Jindřichův Hradec, která sousedí s prodejnou potravin Lidl. Největší problém, který vzniká jejich přítomností, je odrazování uživatelů knihovny. Obzvláště pro děti je to nepříjemné, protože velmi často jsou bezdomovci opilí a chovají se vulgárně. Děti z nich mají strach.

Opilství je velkým problémem těchto lidí. Ve městě platila vyhláška o zákazu požívání alkoholických nápojů a vymezeném prostranství, která opravňovala strážníky Městské policie kdykoli zabavit alkohol. Tato vyhláška byla zrušena, protože byla v rozporu s Listinou základních práv a svobod.

V návrhové části jsem uvedla několik možností, které by řešily problematiku bezdomovectví v Jindřichově Hradci.

Jako první možnost jsem uvedla zřízení azylového domu pro muže. Toto zařízení by poskytovalo služby typu poradenství a následné péče – sociální práce s klientem v nouzi, následně možnost ubytování. Jistě by toto zařízení pomohlo mnoha zdejšími bezdomovcům, vezmeme-li však v úvahu, že stálých bezdomovců je přibližně 6-10, hrozil by příliv nových lidí bez přístřeší z blízkého i dalekého okolí. Z ekonomického hlediska by zřízení takového zařízení znamenalo velký zásah do rozpočtu města, jelikož by nešlo pouze o zřizovací, ale také o provozní náklady.

Druhý návrh byl mobilní prostor, buňka či místnost, která by hlavně v zimních měsících fungovala v nouzových situacích jako útočiště pro malou skupinu lidí. Z hlediska ekonomického by zřízení podobného místa přišlo město mnohokrát levněji a hrozilo by tu menší riziko přílivu nových bezdomovců.

Ohledně zprostředkování zaměstnání pro bezdomovce jsem také skeptická. Místní bezdomovci jsou už pro mnoho občanů všeobecně známí lidé. Přestože by to byl záslužný čin, jen málo zaměstnavatelů by zaměstnalo člověka, který žije jako bezdomovec. V zaměstnání je kladen důraz na důvěryhodnost či bezúhonnost. Jen u mála bezdomovců se tyto vlastnosti

vyskytují.

Sociální problém bezdomovectví je velmi komplikovaný. V žádném případě nemůžeme tyto lidi odsuzovat, jelikož nikdo z nás neví, co bylo pravým důvodem poklesu jejich životní úrovně až na tzv. „pomyslné dno“. Mnoho z nich se snaží dostat se ze své situace prostřednictvím sociálních služeb nabízených mnoha institucemi. Mnohým z nich však nepochopitelně jejich způsob života vyhovuje. Zařízení, které poskytují pomoc lidem v nouzi, je jistě potřebné zřizovat a podporovat, ovšem záleží na každém, jak se ke svému životu postaví.

Seznam literatury

- Azylový dům pro matky s dětmi* [online]. [cit. 2007-07-29]. Dostupné z: <<https://sluzbyprevence.mpsv.cz/index.php?id=73&zpr=13&idp=286&ses=>>>
- Bezdomovectví* [online]. c2007. [cit. 2007-03-22]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectv%C3%AD>>
- ČSÚ [online], [cit. 2007-07-13]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/lexikon/mos.nsf/mos?openform&:545881> >
- Definice v občanském právním řádu* [online]. c2007. [cit. 2007-03-22]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bezdomovectv%C3%AD>>
- Chudoba, marginalizace, sociální vyloučení*. [online]. [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <http://sreview.soc.cas.cz/upl/archiv/files/376_285MARES.pdf >
- Krebs, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI, a.s., 2005, s. 17. ISBN 80-7357-050-5
- Národní akční plán sociálního začleňování* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/1098>>
- Národní akční plán sociálního začleňování* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/2091>>
- Národní zpráva o bezdomovectví 2006 – statistická část* [online]. c2006. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.bezdomovci.eu/index.php?sekce=submenu&idt=10&id=9&jazyk=>>>
- Okres Jindřichův Hradec, S planou růží v erbu*. Jindřichův Hradec: ARC Mikulov, s.r.o., 2000. ISBN 80-86172-09-0
- Přestupky proti majetku* [online]. [cit. 2007-07-28]. Dostupné z: <http://twist.jh.cz/public/mujh/cz/_Mestska_policie/_Udalosti_/mp_04_07.html?synchronize=1>
- Rozpočet Azylového domu pro muže bezdomovce, Oblastní charita Třebíč* [online]. , [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <<http://www.kr-vysocina.cz/soubory/450008/rk-36-2003-40pr2.xls>>
- Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online], [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/545881?OpenDocument>>
- Současnost města* [online]. c2004, [cit. 2007-03-23]. Dostupné z: <<http://twist.jh.cz/public/mujh/cz.html>>
- Strategie sociální inkluze bezdomovců ČR* [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z: <<http://www.bezdomovci.eu/index.php?sekce=submenu&idt=7&id=3&jazyk=>>>
- Veřejná politika jako sociální praxe. Sociální problémy. Veřejné zájmy*. [online]. [cit. 2007-07-22]. Dostupné z: <http://www.martinpotucek.cz/vp/02_vp.pdf >

Výroční zpráva 2005, Diecézní charita České Budějovice

Vývoj od července 2004 [online]. c2007, [cit. 2007-07-22]. Dostupné z:
<<http://portal.mpsv.cz/portal/>>

Zákon o pomoci v hmotné nouzi [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z:
<<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06111&cd=3&typ=r>>

Zákon o sociálních službách [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z:
<<http://www.lorm.cz/download/zakon-108-2006.doc>>

Zákon o sociálních službách [online]. c2007. [cit. 2007-07-26]. Dostupné z:
<<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?cd=76&typ=r&zdroj=sb06108>>

Zákon o sociálním zabezpečení – Zákon 100/1988 Sb. [online]. c2007. [cit. 2007-07-26].
Dostupné z: <http://i.iinfo.cz/urs-att/p_100-88-112397468652608.htm>

Seznam tabulek

Tabulka č.1: Národnostní složení obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec v roce 2001.....	25
Tabulka č.2: Pohyb obyvatelstva ve městě Jindřichův Hradec v roce 2004.....	25
Tabulka č.3: Věkové složení obyvatelstva 2001 - Jindřichův Hradec, Česká republika.....	26
Tabulka č.4: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity ve městě Jindřichův Hradec v roce 2001.....	27
Tabulka č.5: „Uchazeči o volná místa v okrese Jindřichův Hradec v období leden-červen 2007“.....	28
Tabulka č.6: „Strukturovaný počet uchazečů v okrese Jindřichův Hradec období leden-červen 2007“.....	29
Tabulka č.7: Věková struktura respondentů.....	31
Tabulka č. 8: Dosažené vzdělání respondentů.....	37
Tabulka č. 9: Vyhodnocení 1. a 2. otázky	32
Tabulka č. 10: Vyhodnocení 13. otázky dle věku.....	39
Tabulka č. 11: Vyhodnocení 14. otázky dle věku.....	40
Tabulka č. 12: Lidé ohrožení sociálním vyloučením.....	52
Tabulka č. 13: Rozpočet Azylového domu pro muže bezdomovce, Oblastní charita Třebíč...53	

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Trojúhelník blahobytu (diagram).....	9
Obrázek č. 2: Mapa města Jindřichův Hradec a jeho místních částí.....	21
Obrázek č. 3: „Šindelna“	47
Obrázek č. 4: „Všivárna“	48
Obrázek č. 5: tzv. „pietní místo“	49
Obrázek č. 6: odpadky kolem Městské knihovny.....	49
Obrázek č. 7: „pod střechou“	50

Seznam grafů

Graf č.1: Počet obyvatel ve městě Jindřichův Hradec do 31.12.2006.....	23
Graf č.2: Vzdělanostní struktura města Jindřichův Hradec roku 2001.....	24
Graf č.3: Celkový přírůstek obyvatel ve městě Jindřichův Hradec v roce 2004	26
Graf č.4: „Míra nezaměstnanosti v okrese Jindřichův Hradec v období leden-červen 2007“ ..	28
Graf č.5: „Strukturovaný počet uchazečů v okrese Jindřichův Hradec dle pohlaví v období leden-červen 2007“	29
Graf č. 6: Věková struktura respondentů.....	31
Graf č. 7: Dosažené vzdělání respondentů.....	32
Graf č. 8: Vyhodnocení 1. a 2. otázky.....	33
Graf č. 9: Vyhodnocení 3. otázky.....	33
Graf č. 10: Vyhodnocení 4. otázky.....	34
Graf č. 11: Vyhodnocení 5. otázky.....	34
Graf č. 12: Vyhodnocení 7. otázky.....	35
Graf č. 13: Vyhodnocení 8. otázky.....	36
Graf č. 14: Vyhodnocení 10. otázky.....	36
Graf č. 15: Vyhodnocení 11. otázky – rasismus.....	37
Graf č. 16: Vyhodnocení 11. otázky – šikana.....	37
Graf č. 17: Vyhodnocení 12. otázky.....	38
Graf č. 18: Vyhodnocení 13. otázky – ano/ne/nevím.....	38
Graf č. 19: Vyhodnocení 13. otázky dle věku.....	39
Graf č. 20: Vyhodnocení 14. otázky.....	40
Graf č. 21: Vyhodnocení 14. otázky dle věku.....	40
Graf č. 22: Vyhodnocení 15. otázky.....	41
Graf č. 23: Vyhodnocení 16. otázky.....	42
Graf č. 24: Vyhodnocení 17. otázky.....	42

Přílohy

Příloha č.1 Anketa

Sociální problémy ve městě Jindřichův Hradec

(anketa se týká pouze města Jindřichův Hradec a jeho místních částí)

Věk

Vzdělání (ZŠ, SŠ, VŠ)

- 1) Jaká sociální oblast je podle Vás nedostatečně řešena?
- 2) Jaký sociální problém je nejvíce rozšířen?
- 3) Týká se nezaměstnanost Vás či Vašeho blízkého okolí? A N
- 4) Je těžké nalézt v JH zaměstnání? A N
- 5) Setkali jste se (slyšeli jste o) s kriminalitou? A N
- 6) Pokud ano, v jaké formě?
- 7) Dopouští se kriminality spíše **MLÁDEŽ** x **DOSPĚLÍ** ?
- 8) Setkali jste se ve Vašem okolí s problémem užívání drog? A N
- 9) Pokud ano, o jakou drogu šlo?
- 10) Kam byste se v JH obrátili v případě problémů s drogami ?
.....
- 11) Myslíte, že se v JH vyskytuje - rasismus? A N
- šikana? A N
- 12) Myslíte, že služby města poskytované seniorům jsou dostačující? A N
- 13) Je v JH řešen problém „bezdomovectví“? A N
- 14) Bylo by dobré (v zájmu města) poskytnout těmto lidem pomoc? A N
(ubytování, strava, ošacení ...)
- 15) Znáte organizaci, která by poskytovala dobrovolnou pomoc soc. slabším občanům? A N
- 16) Jaký je Váš názor na romskou komunitu v JH?
.....
- 17) Myslíte si, že v JH je dostatečně řešena otázka tělesně i mentálně postižených spoluobčanů? A N